

Sest sina
saad Kristuse
tunnistajaks kõigile
inimestele selles,
mida sa oled näinud
ja kuulnud.

Ap. 22,15

METROPOOLIA

Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku häälekandja

Me tunnistame
armu, kuulutame
halastust, ei varja
heategusid.

Suurest veepühitsuspalvest

Nr 26 september 2005

Foto: Gennadi Baranov

**Pööra kõrv ja kuule tarkade sõnu
ja pangu su süda tähele minu tundmist:
sest see on armas,
kui sa neid eneses säilitad,
kui need kõik su huultel on valmis.
Et Issand võiks olla su lootus,
selleks ma õpetan täna sind, just sind.**

Õpetussõnad 22, 17-19

Selles lehes:

✿ **Jätkub metropoliit
Stefanuse ettekanne
kirikukogule,**

Loe lk.6

✿ **Jutus
metropoliit Stefanuselt**

Loe lk.2

✿ **JUHTKIRI
diakon Johannes
Sakarias Leppikult**

Loe lk.2

✿ **Arhidiakon Justinus
Püha Platoni seminarist**

Loe lk.3

✿ **Sirje Säär ikoonimaali
kursusest**

Loe lk.3

✿ **Isa Jüri Ilves
pühapäevakooli
seminarist**

Loe lk.12

✿ **Gudrun Heamägi
palverännakust Taizesse**

Loe lk.12

✿ **Metropoliit Stefanus
pühade säilmete
tähendusest**

Loe lk.11

✿ **Tiina Niitvägi tõlge
Püha Basilus Suure
mõtisklustest**

Loe lk.11

✿ **Isa Ardalion Keskküla
Pärnumaa päevik**

Loe lk.5

Metropoliit Stefanuse jutlus Tallinna Püha Siimeoni ja naisprohvet Hanna kirikus 3.septembril 2005.

Ajendatuna Stavros Kofinase artiklist väljaandest „Diavassi“, nr 54

Armsad vennad ja õed Kristuses,

Kirikus ei ole lihtne rääkida filantroopiast – ehk heategevusest ja ligimesearmastusest. Esiteks seepärast, et selleks tuleb aru saada, milles seisneb filantroopia tõeline olemus. Teiseks sellepärast, et kristlased on nii sageli valesti aru saanud ligimesearmastuse tähendusest. Kahjuks on vennaarmastuse sakramenti liigagi sageli mõistetud kui tavalist sotsiaaltööd, kui teatavat liiki kohustust ühiskonnas puudust kannatavate üksikisikute ja inimgruppide suhtes. On tavaks arvata, et piisab kui loeme koos selliste inimestega palveid või anname neile pisut raha. Kahtlemata on materiaalne abi vajalik, kuid samas tuleb rõhutada, et see olukorda ei lahenda. Sama kehtib ka palvete puhul: palvete lugemine ei saa jääda mingiks eraldiseisvaks asjaks, vaid peab olema osa kiriku tõelisest ja autentsest tegevusest, milles inimese elu leiab väljenduse tervikuna.

Ma tahaksin täna rääkida sellest kõigest natuke pikemalt ja palun teilt täit tähelepanu, sest küsimus, kuidas oma ligimesearmastust tegudes väljendada, on äärmiselt päevakohane ning puudutab meid kõiki otseselt.

Kasutan oma tänases jutluses sõna „filantroopia“. Kreeka õigeusu kirik tarvitab seda sõna kõige selle kohta, mis puudutab meie puudust kannatavate õdede-vennade kõige esmasemaid, kõige elutähtsamaid vajadusi. Sama sõna kasutab Kirik ka Jumala kohta määratledes Teda kui „filantroopi“ – inimese sõpra.

Aga mis on sõna „filantroopia“ sügavam tähendus?

Filantroopia ei ole tarbimise produkt. Seda ei pea ellu viima vastandudes teistele institutsioonidele, riiklikele ja muudele või neid täiendades. Me ju ei pea tõestama, et oleme sellel alal parimad. Taoline arusaam filantroopiast moonutab seda sidet, mis ühendab armulauasakramenti Euharistiat vennaarmastuse sakramendiga. Ei ole nii, et ühel pool on euharistiline liturgia ja teisel pool sotsiaaltöö. Lääne kirikutel on sellega omad kogemused.

Lugesin mõne päeva eest ülevaadet Saksamaa katoliku ja luterliku kiriku tegevusest humanitaartöö alal. Saksas on riikliku süsteemi eeskujul loodud väga tõhus sotsiaaltöö võrgustik. Aga sellel on ülimalt vähe kokkupuutepunkte kirikute liturgilise elu ja euharistiliste jumalateenistustega, mis tekitab kirikutele väga suuri vaimulikke probleeme, millele ei osata lahendust leida.

Põhjused, nagu mulle isiklikult paistab, asuvad inimestevaheliste suhete tasandil: nii nende, kes saavad - kui nende, kes annavad. Püha Johannes Kuldsuu peab äärmiselt tähtsaks teise inimesega isikliku kohtumise nõuet, öeldes: „See, kui anname raha, ei ole heategevus. Tõeline ligimesearmastus on see, kui andes võtame enese peale kogu teise inimese sügavaima valu“. Ta lisab: „Nii nagu Kristus sai üheks meie tõeliste kannatustega ja võttis need enese peale, samal kombel peame meie käituma teistega. Nii nagu meie saame Kristusega üheks Ihuks jumalikus liturgias, milles Ta ennast meile annab, peame meie saama üheks oma ligimesega, kui me talle almust anname. Armastuse salarus, mis ühendab Isa Pojaga, ühendab Poega igäuhega meie seast ja peab meidki ühendama tõelises ja täielikus osaduses igäuhega meie vendadest.“ Mulle tundub, et just selles seisneb altarisakramendi ja vennaarmastuse sakramendi ülimalt tiheda seotuse teoloogiline tähendus.

Filantroopia olemasolu põhjuseks on Kristuse lihakssaanud ja ohvriks toodud armastus. Abba Apollo ütles iga kord, kui ta mõne uue töö kallale asus: „Täna töötan ma koos Kristusega oma hinge pääsemiseks, sest pääste on tasu, mis Tema meile annab“. Aga Kristuse töö jõuab haripunkti Ristilöömises ja Ülestõusmises. Kristus kutsus iga kristlast ennast sellel teel järgima. Neilt, kes on otsustanud Teda järgida, küsib Ta järgmist: „Kas te võite juua karikast, mida mina joon, või saada ristitud selle ristimisega, millega mind ristitakse?“ (Mt 20/22). Sama küsimuse esitab Ta kõigile neile, kes tahavad tegeleda filantroopiaga. See on üleskutsute teha enese omaks nii iseenda kui ligimese valu. Just nendest kriteeriumidest lähtudes mõistetakse meie üle kohut,

sellest sõltuvalt, kuidas me Kristuse enese armastuse mõõdu järgi võtame vastu või tõukame ära valu, mis on meis enestes ja teistes inimestes.

Filantroopia ei ole heavõi kangelaslik tegevus, mis põhineb lootusel tasu saada. Just seepärast ütleb Jeesus oma jüngritele, et pole Tema määrata, kes istub Ta paremale ja kes vasakule käele (Mt. 20/23). Kui me teeme armastuse tegusid, ei saa me nõuda Jumalalt, et vastutasuks võtaks Ta meid oma kuningriiki. Jumala riik on inimese sõbra Jumala kingitus. Ja meie ligimesearmastus saab olla üksnes tema inimesearmastuse tagajärg, mida iga usklik väga tugevalt kogeb.

Et jõuda iseeneseni, et jõuda oma ligimeseni, tuleb esmalt juua Kristuse karikast. Aga kuidas seda teha?

Esiteks: mitte hetkekski ei tohi kaotada silmist tõetruud pilti sellest, mis seisukorras on meie eneste sisemine inimene. Püha Isaak Süürlane näitab seda meile väga selgelt. „Armasta vaeseid, ütleb ta, et läbi nende näidataks ka sinu vastu üles halastust. Ära tee tegemist olupoliitikutega, sest nii võid ilma jääda oma rahulikkusest. Ära lase vaeste ja haigete halval lõhnal end eemale peletada, sest eks sinulgi on ihu. Ära ahista neid, kelle süda on täis kurbust, sest muidu võid ise mitte leida lohutust, kui peaksid seda vajama. Armasta patuseid ja vihka nende tegusid, aga ära naera nende nõrkuse üle, et sinu enesega ei juhtuks samuti. Käi hoolega seda teed, mis seisneb selles, et oled abivalmis ja alati valmis kiitma kõiki teisi.“

Teiseks: meie innukus ei tohi kujuneda takistuseks armastusele, et halastusest ei saaks meie venna jaoks etteheidet õigluse nimel.

Kolmandaks: tehkem oma südames ja elus filantroopiale ruumi läbi sisemise rahu ja palvete, et saaksime heita kõrvale meid ümbritseva maailma mured.

Neljandaks: tehkem enesele vaba aega, et pühendada see heategevusele. Meie ajal ei leita enam aega kõige olulisema jaoks. Palju lihtsam ja kergem on anda puuduses olijale raha ja asju, selle asemel, et tiritada täita seda armastuse puudujääki, mille all ta kannatab. Tähtendamisõna tarkadest ja rumalatest neitsitest on selles osas väga ilmekas: ühtedel on piisavalt õli, et hoida oma lampe põlemas, sest nagu ütleb püha Johannes Kuldsuu: „see on pühaduse õli“; teistel mitte, sest nende õli on selle maailma murede õli. Kui puudub soov sisemiselt puhastuda, pole võimalik jõuda pühaduseni ja järelikult ei saa täielikult vastu võtta ei meie eneste sisemist vaesust ja selle eest hoolt kanda ega ka teiste oma.

Aga kuidas filantroopiat ellu viia? Teisi vastu võttes. Vastu võtma ei tähenda kedagi endale koju kutsuma või talle ulualust pakkuma, vaid teda vastu võtma kui Kiriku liiget. Teisisõnu – tuleb luua tingimused, et teine inimene saaks olla vaba. Tuleb võtta aega, et teine inimene saaks olemas olla kui inimene, et ta saaks sisemiselt muutuda või pigem, et anda Kristusele võimalus teda muuta, teha temast uus inimene. Kiriklik vastuvõtt on selline, kus igaüks võib teisele kinkida oma enese karismasid. Karismad on Püha Vaimu viljad: „armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, headus, ustavus, tasadus, enesevalitsemine“ (Gal 5.22). Nii saab vastuvõtmisest liikumine milles igaüks ennast ilmutab, ja kinnitab, et on kogu oma eluga Jumala ikoon. „Kui sa annad midagi vaestele, siis esmalt löögu särama su nägu, sest siis lohutad sa teda tema kurbuses oma heade sõnadega“.

Tänapäeval süüdistatakse kirikut sageli selles, et Kirik ei ole sotsiaaltöös piisavalt aktiivne, nagu peaks kirik ennast selles suhtes kuidagi õigustama. Minu arvates pole probleem mitte selles, et teada saada kas Kirik tegeleb sotsiaaltööga või mitte, vaid selles, et teada saada, kas me kristlastena üritame oma tegude ja vaimuliku elu tasemega ikka tõepoolest väljendada Jumala armastust inimeste vastu. Ma ütleksin isegi nii: kas me ise oleme tõesti piisavalt kogenud Jumala armastust meie eneste suhtes, et saaksime seda inimestele edasi anda.

Õigeusu vaimsuses kõneleb, et esmalt tuleb armastada Jumalat ja kui me seda teeme, siis armastame ka ligimest. Oluline on eneselt küsida - eriti kui tegeleme kõige vähematega - kas me tõesti näeme neis Kristust? Ja kui iga inimene on meie jaoks tõepoolest Kristuse ikoon, siis millist rahu ja missugust vaba ruumi me talle loome, et ta mitte ainult ei saaks iseenest täielikult teostada, vaid kinkida oma karismasid ka teistele?

JUHTKIRI

Haridus versus haritus?

See on igavene küsimus. Õhtumaal on sel küsimusel õigeusulise jaoks erinev kõla. Sest kaalukausile pannakse asju liigagi tihti liiga kontrastselt. Ütleksin, dualistlikult – s.t. kas kõrgkoolidiplom või lugemine pluss elukogemus. Muid võimalusi ei ole.

Õigeusu hariduskontseptsioon on alati väljendatud mõõdukust. Maailma õigeusukogemusest teame hästi, et on preestrid, kellel paar doktorikraadi, ent kel igapäevaseks kogudusepreestri tööks anne puudub. On preestrid, kel keskkooliharidus ning kes on kohalikus regioonis eriliselt austatud – aga mitte peaaegjalikult vaimuliku ameti tõttu – vaid inimeste suurepärase pihhiisa ja rahvamehena, hoides õigeusu kogudust elava ja rõõmsana.

September on paradoksaalselt nii õhtumaise haridusaasta kui hommikumaise kirikuaasta algus. Kuigi nendel omavahel kiriklikul tasandil ei ole palju kokkupuutepunkte, leidub neid ometigi olmetasandil ja see ei ole vähetahtis.

Seekordne Metropoolia number püüab õhtumaisel Eestimaa keskenduda haridustemale. Ühel või teisel tasandil. Ja tõesti, miks mitte arutella kirikuaasta alguses selle üle, mida tähendab meie õigeusukiriku aastasadadega edasi antud tarkus? Kuivõrd on tänapäeva asetatavad kirikuisade nähtud probleemid nende ajal? Millised on meie kirikuarusaamad haridusest, selle ülesehitusest ning igapäevase kasutamise ehk hariduse funktsionaalsusest?

Samal ajal, kui ilmalik ühiskond võitleb valimistemõllus või selle väliselt poliitiliste pikaajaliste perspektiivide koostamisega, peab kiriku haridustemaatilise debati alati püüdma stabiilse ja väärtustepõhise õppekava koostamise suunas. Püha Platoni Seminar on seda püüdanud ja suutnud. Ootame isa Gregorios Papatomase tegevusest lisaväärtust akadeemiliste õigeusu teadusmetoodikate suunal. Usutavasti kasub ka seminar ise uute tudengite ning uute traditsioonide lisandudes. Sest uus on haridus- ja uus on kirikuaasta. Uued ootused.

**diakon
Johannes Sakarias Leppik
tegevtoimetaja**

Kõik algab sellest, kuidas me ise kogeme Euharistilist liturgiat. Kas oleme Euharistilise liturgia ajal piisavalt avatud, et siseneda Jumala armastuse salarusse inimese vastu? Ja kas iga liturgia lõppedes lahkume uute ja vabade inimestena?

Mulle tundub, et liigagi sageli mõistame liturgiat lihtsalt kui ritualistlikku kirikupraktikat. Aga selline arusaam võtab meilt lõppkokkuvõttes kogu meie identiteedi, sest see ei väljenda muud kui lihtsalt üht kohustust, mida tuleb iga hinna eest täita.

Meie Kiriku viimasel täiskogul 2005. aasta juunis rääkis ma pühapäevase liturgia tähtsusest ja mõjust, mida see peab avaldama kogu järgnevale nädalale. Kristus küsis oma apostlitelt, kas nad on võimelised jooma karikast, millest Tema joo. Igal liturgial saame ka meie teadlikult või ebateadlikult osa sellest karikast - see tähendab üleminekust meie ristielust ülestõusmise tegelikkusesse. Ja iga kord, kui astume teise inimese juurde, kogeme sedasama. Võtame enda peale nii oma enese kui ligimese ristikoorma ja ülestõusmise rõõmu.

Usun, et kui me ligimesearmastust selliselt mõistame, võime ühendada altarisakramendi vennaarmastuse sakramendiga. Pole üht ilma teiseta. Kui selle aga silmist kaotame, võime küll tegutseda konkreetsetes olukordades lähtudes konkreetsetest vajadustest, kuid kas sellest piisab, et võiksime öelda, et oleme tõesti andnud tunnistust Jumala armastusest inimeste südames. Niisugune on selle kreeka sõna „filantroopia“ tõeline tähendus ja meie kõigi kohus.

Aamen.

+ STEFANUS,
Tallinna ja kogu Eesti metropoliit.

Püha Platoni Seminar alustab õppetööd.

Püha Platoni Seminar alustab oktoobri esimese nädala teisipäeval, 4. kuupäeval, oma järjekordset õppesessiooni. Kuna õppemaht on aasta-aastalt kasvanud, on sessioonile lisandunud üks päev.

Endised loengupidajad: metropoliit Stefanus, isa Mattias Palli, isa Vello Salo, proua Ines Piibeleht ja proua Airi Vösandi jätkavad oma loengutsükklitega. Lisanduvad kirikuloo ning kirikukunsti ajaloo ja kirikuslaavi keele lugemiskursused. Õppejõududeks vastavalt isa Heikki Huttunen ja isa Valeri Nazarenko.

Mis on aga ehk kõige tähtsam, meie õppejõuks saabub Prantsusmaalt kauaoodatult isa Gregorios Papatomas. Tema peetavad loengud - dogmaatika, patristika ja kanooniline õigus - hakkavad toimuma õhtusel ajal, et teisedki kirikulüümed saaksid nendes osaleda. Isa Gregoriosest saab ka meie seminari dekaan.

Nõnda siis. Kel huvi ja tahtmist, tulgu. Meie uue kirikukeskuse ukсед on lahti.

Kuid seminaritöö paremaks ettevalmistamiseks soovime teada tulijate arvu ja majutusvajadusi, seepärast paluks ette teatada telefonitsi või kirjalikult. Kuidas mugavam on.

Ilusat sügist ja kirikuaasta algust.

arhidiakon Justinus
seminari assistent

Tallinnas andis kursuse Küprose ikoonimaalija.

23. augustist 9. septembrini andis Tallinnas EAÕK kirikukeskuses ikoonimaali kursuse Küprose tuntumaid ikoonimaalijaid Alkis Kepolas.

Alkis Kepolas on sündinud 1957. aastal Athineous ja õppinud Ateena ikoonimaali koolis isa Kallinikos Stavrovouniotise käe all, Alkis alustas maalimisega juba 15-aastaselt.

Ta on maalinud Küprosel 23 kiriku interjöörid ja Soome Kajaani kiriku seinamaalid. Kursusel osales 14 ikoonimaalihuvilist, kelle seas oli nii algajaid kui ka edasijõudnuid. Kursuse juhendamine ja maalitehnika oli õpilaste hinnangul erakordselt kõrgel professionaalsel tasemel.

Metropoliit Stefanose sõnul on Alkis Kepolas Küprose üks parimaid ikoonimaalijaid. Alkis Kepolas peab Küprosel koos mosaiigimeistrist venna George Kepolasega mosaiigi- ja ikoonimaali töökoda.

Alkis sattus Soome Kajaani kirikusse läbi konkursi, kus kohalik preester Pentti Hakkarainen otsis Küprosel maalijaid. Konkursil osales mitmeid inimesi ja Alkis Kepolas võitis konkursi. Varem oli Kajaani kirikus jäänud pooleli ikoonimaalija Petros Sasaki töö viimase surma tõttu.

Alkis Kepolas maalimas

Kursuse õpilased olid vaimustuses Alkis Kepolase tehnikast ja erakordne huvi oli jälgida tema tööde valmimist etapp-etaapilt. Ta õpetas mitte ainult ikoonimaali tehnilisi külgi, vaid juhatas õpilased ka ikoonimaali vaimsetesse saladustesse.

Alkis Kepolas maalis kirikukeskusesse töö ning õpilased on talle väga tänulikud röömsa teadmise, et meister jättis Tallinnasse oma värvid ning pintsliid – ta tuleb Tallinnasse tuleva aasta augustis, et kursust jätkata.

Sirje Säär

Püha Platoni Seminar
2005/06 õppeaasta sügissemester

Kellaeg Aine

Teisipäev, 4. oktoober, 1. november, 6. detsember

- 10. 30 Hommikupalvus
- 11. 00 Kiriku kunst
- 13. 00 Lõuna
- 14. 00 Kirikuslaavi keel
- 16. 00 Vana testament
- 18. 00 Õhtupalvus
- 18. 30 Dogmaatika

Kolmapäev, 5. oktoober, 2. november, 7. detsember

- 8. 30 Hommikupalvus
- 9. 00 Liturgika
- 11. 00 Kirikulugu
- 13. 00 Lõuna
- 14. 00 Sissejuhatus filosoofiasse
- 16. 00 Homileetika
- 18. 00 Õhtupalvus
- 18. 30 Patristika

Neljapäev, 6. oktoober, 3. november, 8. detsember

- 8. 30 Hommikupalvus
- 9. 00 Uus testament
- 11. 00 Kanooniline õigus
- 13. 00 Lõuna
- 14. 00 Õigeusu askeetika
- Õhtupalvus

Suri EELK peapiiskop emeritus Jaan Kiivit

TALLINN, 31. august, EELK uudised - 31. augustil suri ootamatult Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop emeritus Jaan Kiivit, ta matusetalitus toimus 8. septembril Tallinna Kaarli kirikus.

Jaan Kiivit sündis 19. veebruaril 1940. aastal Rakveres Viru-Jaagupi kirikuõpetaja ja hilisema EELK peapiiskopi Jaan Kiiviti peres. Ta lõpetas Tallinna 4. keskkooli ja asus edasi õppima EELK Usuteaduse Instituudis. 2. veebruaril 1966 ordineeris peapiiskop Jaan Kiivit seenior oma poja Jaan Kiiviti Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus.

Jaan Kiiviti teenistuskäik oli kõige tihedamalt seotud Tallinna Püha Vaimu kogudusega, mida ta teenis alates 1964. aastast ühtekokku 30 aastat. 1994-2005 oli Jaan Kiivit EELK peapiiskop ja siirdus emerituuri käesoleva aasta 2. veebruaril.

2001. a autasustas Eesti Vabariigi President Jaan Kiiviti Valgetähe II klassi teenetemärgiga, Emerituuri siirdumisel andis EELK Konsistoorium Jaan Kiivitiile ustava teenimise eest EELK Teenete Kuldristi. Jaan Kiivit oli abielus, kolme tütre isa ja vanaisa neljale lapselapsele.

Oikumeenilise patriarhi Bartholomeos I kaastundeavaldus EELK peapiiskop emeritus Jaan Kiiviti surma puhul.

Teie Ekstsellents, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop Andreas Pöder, meie Tagasihoidlikkuse vend Issandas: armu ja rahu Jumalalt.

Kirjutame Teile suure kurbusega meie armastatud venna, peapiiskop Jaan Kiiviti Issandas unne suikumise pärast. Sel arusaadaval leinaajal tahame väljendada Teile Ekstsellentsile ja kogu Teile kirikule meie Tagasihoidlikkuse isiklikku ja kogu Oikumeenilise Patriarhaadi kaastunnet.

Peapiiskop Jaan, olles olnud Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop enam kui kümme aastat, andis Kirikule ja maailmale uskumatu teenistuse. Teda ei mäletata ainult kui peapiiskoppi, kes aitas Eesti kirikul astuda vabasse maailma – teda mäletatakse ka kui inimest, kes oli tulvil armastust oma karja ning Tõe vastu.

Soovime Teile Ekstsellentsile veelkord südamlukku kaastunnet. Andku Jumal lahkunud peapiiskop Jaani hingele puhata rahu pühade keskel, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku usklikele aga tröösti sel leinaajal.

Patriarhaadis 7. septembril 2005. aastal

Teie Ekstsellentsi armastatud vend Kristuses

+ **Bartholomeos**
Konstantinoopoli ja Uue-Rooma peapiiskop ning Oikumeeniline Patriarh

Roomakatoliku Kirik Eestis sai endale piiskopi

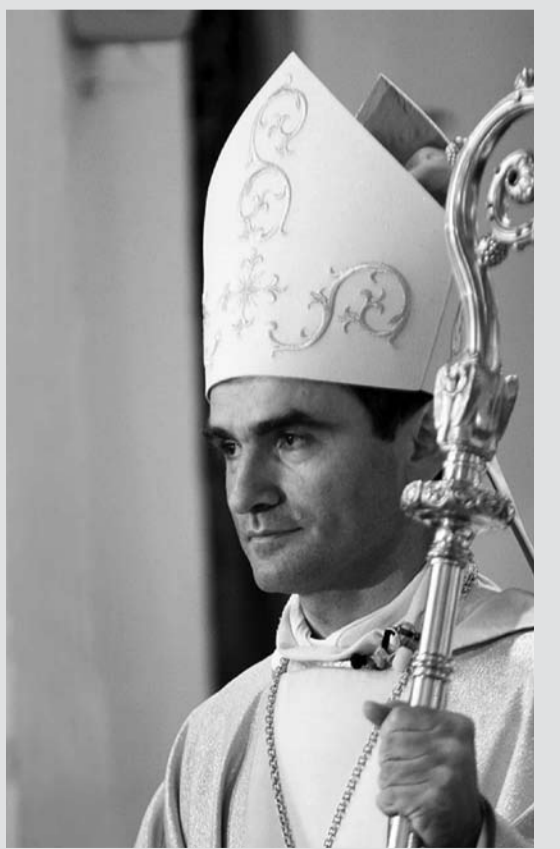
TALLINN, 10. september, Katoliku kiriku uudised-Metropoolia - Laupäeval 10. septembril pühitses peapiiskop Peter Stephan Zurbruggen piiskopiks apostelliku administraatori Philippe Jourdan'i, kes oli 9 aastat apostelliku administratuuri peavikaar.

Pühitsemistalitus toimus Oleviste kirikus ja kanti hiljem üle Eesti Televisioonis. Kohal olid president Arnold Rüütel, president Lennart Meri koos abikaasa Helle Meriga, Pühima Päästja Püha Birgitta Ordu ülem ema Tekla Famiglietti Roomast, personaalprelatuuri Opus Dei prelaat Msgr Echevarria, Tema Eminents kardinal Janis Pujats Lätist, Leedu piiskop Jonas Boruta SJ.

Samuti osalesid pühitsemisel Eesti Kirikute Nõukogusse kuuluvate konfessioonide kirikute pead, sealhulgas metropoliit Stefanos ning Tema Ekstsellents New Orleans'i peapiiskop emeritus Francis B. Schule, Tema Ekstsellents Moskva Jumalaema piiskopkonna peapiiskop Tadeusz Kondrusiewicz ja paljud teised klerikud ning külalised.

Pontifikaalmissal teenisid kaasa Peeter-Pauli katedraalikoor, Coro Consonante oratooriumikoor, Collegium Consonante orkester, Püha Miikaeli Poistekoor, Vanalinna Hariduskollegiumi tütarlastekoor. Pühitsemismissal mängiti Eesti heliloojate loomingut: Kyrie ning Agnus Dei – Mart Siimer, Gloria – Laur Jõelet, Sanctus- Eerik Jõks.

Pontifikaalmissale Oleviste kirikus järgnes piiskop Philippe'i ametisseastumise talitus Peeter-Pauli kirikus ning vastuvõtt Eesti katoliiklastele ja protokolliline vastuvõtt Tallinna Õpetajate majas.

Oikumeeniline Patriarh tegi visiidi Põhja-Kreekasse

EDESSA, 13.september, MPA News - Oikumeeniline Patriarh Bartholomeos I külastas septembri kolmandal nädalal Kesk- ja Lääne-Makedooniat ning Põhja-Kreetat, teatas agentuur Macedonian Press Agency.

Patriarhi saadavad visiidil Makedoonia-Traakia minister Nikos Tsiartsionis ja Kreeka Õigeusu Kiriku peapiiskop Christodoulos.

Patriarh külastas Edessa linna ning nimetati linna aukodanikuks, samuti tegi Tema Pühadus visiidi Giannitsa ja Florina linnadesse.

Tema Pühadus, patriarh Bartholomeos naaseb visiidilt Ateenasse 20. septembril, võtmaks vastu Pantioni Ülikooli audoktori tiitlit.

Aleksandria Patriarh Theodoros II palvetas hukkund patriarh Petros VII eest

ALEKSANDRIA, 11. september, Aleksandria patriarhaadi uudised - Tema Õndsus Aleksandria ja kogu Aafrika patriarh Theodoros II teenis Trishagioni Porto Koufos, kust leiti celmise Aleksandria patriarhi Petros VII keha pärast mullu septembris toimunud lennuõnnetust.

Toronise linnapea Christos Fylaktos püstitas varem keha leidmise paika Petros VII auks mälestusmärgi. Patriarh Theodorost saatsid Aksumi metropoliit Petros, Irenoupolise metropoliit Dimitrios ja Arhimandriit Gennadios Stantzios.

Patriarh Theodoros II sooritas lõpuni ka Petros VII lõpetamata jäänud palverännaku Athose Pühale Mäele, austama Pühima Jumalaema ikooni "On kohus", mille järel tegi patriarh Theodoros lühikese palverännaku Suure Laura kloostrisse.

Antiookia Õigeusu Kirik astus välja USA kirikuorganisatsioonist

TROY, USA, 28. juuli, Religion News Service - Antiookia Õigeusu Kirik otsustas astuda välja USA Rahvuslikust Kirikute Nõukogust (RKN), millega konservatiivid loodavad innustada ka teisi konfessioone lahkuma sellest liberaalsuse suunas kalduvast ühendusest.

339 000 liikmega õigeusu kirik hääletas 28. juulil Troojas toimunud peakonverentsi raames RKN-st väljastumise poolt. Väljaastumist New Yorgis peakorterit omavast organisatsioonist pooldas ka kiriku pea metropoliit Filip.

Preester Thomas Zaini sõnul ei omanud nad enam palju ühist teiste RKN liikmeskirikutega, viidates mitme kiriku liberaalsele suhtumisele homovaimulikesse.

Antiookia Õigeusu Kirik näeb USA-s oma juuri araabia keelt kõnelevates immigrandides, kes enne kuulusid Vene õigeusu eksiilkirikusse.

RKN kommunikatsioonidirektor Pat Patillo hoidis sammu täpsemalt kommenteerimast, kuna Antiookia kiriku lahkumisavaldus polnud nendeni veel jõudnud.

Jerusalem uus patriarh on

Theofilos III

Theofilos III

JERUSALEM, 23. august, AP-Reuters-Haaretz - Jeruusalemma kreeka õigeusu patriarhaadi 14-liikmeline sinod valis uueks Jeruusalemma patriarhiks endise Tabori piiskopi, Theofilose, kes kannab järjekorranumbrit III, teatas agentuur Reuters.

Theofilos III on Kreeka kodanik, kes teenis Jeruusalemma Püha Haua kirikus ning esindas Kreeka kirikut Moskvas ja Kataris. Patriarh Theophilos III on tihedais sidemais ka Kreeka kirikuga USA-s.

Theofilos III vahetas selles ametis välja patriarh Ireneos I, kes tagandati ametist selle aasta maikuus. Patriarhaadi peasekretäri peapiiskop Aristarkose sõnul oli sinodi eesmärk valida patriarh, kes on võimeline taastama patriarhaadi hea maine.

Kirikuseaduse kohaselt peavad uue patriarhi valimise kinnitama Iisraeli, Jordaania ning Palestiina omavalitsuse valitsused. Kaks viimast on seda teinud, Iisrael veel mitte.

Theofilos III sündis Lõuna-Kreekas 1952. aastal. Ta saabus Pühale Maale 1964. aastal õppima teoloogiat ning pühitseti preestriks 1970. aastal. 1986. aastal sai Tema Õndsus Theofilos patriarhaadi Püha Sinodi välissuhete sekretäriks. Kaks aastat tagasi teenis Theofilos tavalise arhimandriidina Kafr Kanas Galileas. Mullu detembris pühitseti ta piiskopiks Püha Haua kiriku haldajana.

Makedoonia võimud vangistasid Skopje metropoliit Jovani

SKOPJE, 26. juuli, WorldNetDaily - Orthodoxie - Endise Jugoslaavia Vabariigi Makedoonia (FYROM) kohus mõistis 18-kuuse vanglakaristuse Ohridi peapiiskopile ja Skopje metropoliidile Jovani.

Metropoliit Jovan Vraniskovski alustas karistuse kandmist Idrizovo vanglas Skopje lähedal. 39-aastaselt peapiiskop Jovani süüdistati etnilise ja religioosse viha õhutamises ning Makedoonia ülemkohus kinnitas alamkohtu otsuse 26. juulil. Nõndanimetatud Õigeusu Kirik Makedoonia Vabariigis kuulutas end ühepoolset autokefaalseks, lõigates sellega läbi kanoonilise sideme Serbia patriarhaadiga. Peapiiskop Jovan, kes ei soostunud jääma skismaatilisse kirikusse, naases mõni aasta tagasi Serbia patriarhaadi teenistusse ning teda tabasid kohe patriarhaadi vastaste rünnakud.

Peapiiskop Jovani vabastamist on nõudnud mitmed

kirikupead üle maailma. Nii saatis oma patriarhliku kirja FYROM-i peaministrile Vlado Buckovskile Oikumeeniline patriarh Bartholomeos I, milles ta väljendas kirikusuhete rahumeelse lahendamise taustal erakordset kurbust peapiiskop Jovani vangistamise üle.

Samuti on Jovani vabastamist palunud Kreeka Õigeusu Kiriku Püha Sinod, Vene Õigeusu Kiriku patriarh Aleksius II, Ameerika Õigeusu Kiriku metropoliit Herman ja Euroopa Piiskoppide Konverentsi juhataja, Roomakatoliku Kiriku Hildesheimi emeriitpiiskop Josef Homeyer.

Ilja II

Gruusia patriarh ja katolikoss Ilia II tegi visiidi Poolasse

VARSSAVI, 02. september, Cerkiew - 2. septembrist kuni 7. septembrini tegi Tema Õndsus Gruusia patriarh ja katolikoss Ilia II Poola Õigeusu Kiriku Varssavi ja kogu Poola metropoliidi Sawa kutsel visiidi Poola, teatas Poola õigeusu-uudiste portaal Cerkiew.

Visiitsai teoks pärast seda, kui metropoliit Sawategi omapoolse visiidi Gruusiasse mullu aprillis ja mais.

Patriarhi visiidi programm Poola sisaldas Varssavi koguduste külastusi. Grabarka Püha Mäe külastamist, samuti Hajnowka, Bielsk Podlaski, Bialystoki ja Lublini kirikute visiteerimist. Patriarh asetaski lilled Majdaneki ja Auschwitzi koonduslaagri memoriaalidele, kus suri märtrina püha Gregorios Peradze.

Soome peapiiskop Leo tegi visiidi USA-sse

SYOSSET, USA, OCA Communications - Tema Eminent, Karjala ning kogu Soome peapiiskop Leo tegi kahenädalase ametliku visiidi USA-sse, teatas OCA Communications. Peapiiskop Leoga oli kaasas Uue-Valamo kloostrimeeste juhataja Valamo Jumalaema ikoon USA Õigeusu Kiriku metropoliit Herman võttis peapiiskop Leo vastu koos Ottawa piiskopi Serafimi, Bostoni piiskopi Nikoni ja mitmete teiste vaimulikega.

Peapiiskop Leo külastas Püha Vladimiri seminari ning kohtus selle seminaristidega. Edasi siirdus delegatsioon Püha Zadonski Tihoni kloostrisse,

kus peapiiskop Leo tervitas Philadelphia ning Pennsylvania piiskop Tihon, vaimulikud ning mungad. Samal õhtul teenisid peapiiskop Leo ja piiskop Tihon õhtuteenistuse Püha Miikaeli kirikus Jermynis.

2. augustil reisisid Metropoliit Herman ja peapiiskop Leo Alaskasse, osalemaks seal Püha Alaska Hermani pühakukskuulutamise 35. aastapäeva üritustel. Peapiiskop Leo saatsid Uue-Valamo kloostrimeeste juhataja, protodiakon Sergei, Lintula kloostrimeeste juhataja, protodiakon Kimmo Kallinen ja Sirppa Anttonen Uue-Valamo ilmekakadeemiast.

Putin: Athose mägi on kristlikule maailmale eriline paik

THESSALONIKI, 9. september, MPA News-AFP - Püha Athose mäe mungavabariigi juhid võtsid 9. septembril Athose pealinnas Karyesis vastu Venemaa president Vladimir Putini, presidendi visiiti saatsid Athose mäe kontekstis ülrangend turvameetmed.

Karyesi peaväljakul oli Vene presidenti tulnud vastu võtma Athose püha kloostrisambles juht Pavlos, kelle saatel läks Putin Protatose kirikusse. Seal tervitasid presidenti Athose kloostrimeeste juhataja, kloostrimeeste juhataja ning Oikumeenilise Patriarhaadi esindajad.

Pärast omapoolset tervitust austas Putin ikooni Axion Esti ja võttis osa tänapalvest.

Putini sõnul on õigesugustele kristlastele Athose püha mägi eriline koht maailmas ning rõhutas, millist respekti tuntakse selle paiga vastu Venemaal. Putin pidi juba celmises aastal toimuva visiidi ära jätma Beslani sündmuste tõttu.

Pärastlõunal visiteeris Putin Püha Panteleimoni kloostrit, kus elavad Vene, Ukraina, Moldova ja Gruusia mungad. Putin lubas toetust kloostrimeeste hospidali remondiks.

Venemaal suri vanausuliste kiriku juht

MOSKVA, 11. august - BNS - Venemaal suri 10. augusti õhtul vanausuliste kiriku juht, Moskva metropoliit Andrian.

Andrian suri südameataki tõttu, mis tabas teda Kirovi oblastis Velikoretski ristikäigu ajal, ütlesid kirikuametnikud Moskvas. Piiskoppide kogu valis uueks Moskva metropoliidiks 79-aastase Jaroslavl'i ja Kostroma peapiiskopi Ioanni, kes ilmalikus elus kannab nime Ilja Vituškin.

Nagu tema eelkäijadki, maeti Andrian Rogožski vanausuliste kalmistule Moskvas. Andrianvalitivanausuliste juhikstänavuvebruaris.

Venemaal on umbes pool miljonit vanausulist. Nad löid õigeusu kirikust lahku, protesteerides patriarh Nikoni juhitud liturgiareformi vastu 17. sajandil.

toimetanud Johannes Sakarias Leppik

Pärnumaa päevikust

Augustikuu oli Pärnumaa kirikuelus õnnistusrohke: Kiriku ülemkarjane, metropoliit Stefanos viibis kohal ja teenis kolmel järjestikusel päeval, 13., 14. ja 15. augustil kolmes koguduses.

13. augustil tähistas Treimani Apostlite Peetruse-Pauluse kogudus liturgia ning ühise einega oma kiriku sissepühitsemise 65. aastapäeva. 1940. aasta augustis pühitses pühakojat metropoliit Aleksander. Koguduse tegevuse algust arvestatakse 1920. aastast.

hetk piiskoplikust liturgiast Treimanis

Tegemist on täies mõttes koguduse oma kirikuga: koguduse rahva annetatud raha, ehitusmaterjalide ja tööga valmis see väike kena ristkülikukujulise põhiplaani ja püramiidkatusega puust pühamu. Üheks ehituse algatajaks ja korraldajaks olid praeguse juhatuse esimehe Erich Tähistevanemad; isa oli kaua aega ka juhatuse esimees. Poeg on kirikuametis isa vääriline järglane: kirik on alati puhas ja korras, jumalateenistuseks valmis. Koos abikaasa Irenega on ta selle eest hulk aastaid hoolt kandnud. Selgi aastal tegi juhatuse esimees koos abilistega kiriku juures vajalikke hooldustöid: katuse remondi ja välisvärvimise. Tema õde Elle Born on vennal võimulust mööda kirikutöös abiks olnud, aga erilise kohustusena võttis ta endale koguduse ajaloo ülevaate koostamise. Kuuekümne viienda aastapäeva liturgial teenisid

12. Häädemeeste laulupäev

aujärje ees metropoliit Stefanos, kellele see oli esimene Treimani koguduse külaskäik ja koguduse hooldaja ülempreester Ardalion Keskküla. Kaasa teenis metropoliiti saatev arhidiakon Justinus Kivilo. Laulsid Häädemeeste piirkonna lauljad Tiit-Ludmilla Keskküla, Leida Veetõusme, Heljula Mengel, Jane Lorents. Lugemas ja laulmas oli abiks Tartu Pühade Aleksandrite koguduse liige Raul-Rafael Keskküla ning altaris aitas naaberkoguduse, Häädemeeste Issandamuutmise koguduse juhatuse esimees ning altariabiline Tõnis Joarand. Issand andis sündmuseks päikeselise ilma ning kirikusse üksmeelt, palveliku õhkkonda. Kirikulisi oli kolmkümmend kolm, neist armulaul osales kaksikümmend. Jutlustas metropoliit Stefanos. Liturgia järel tervitas ja tänas üpr. Ardalion ülemkarjast koguduse külaskäik ja teenimise eest. Lauldi "Palju aastaid," nagu ikka kombeks. Kõik kirikusviibijad olid kutsutud einete kohaliku rahvamajja. Metropoliidi hinnangul läks see koguduse elu

tähtis päev hästi korda. Tänu Jumalale!

13. augusti õhtul ja 14. augustil pühitses Tahkuranna Jumalasünnitaja uinumise kiriku kogudus oma kiriku nimepäeva. Koguõine teenistus oli osalejate arvu poolest tagasihoidlik, aga küünalde säras õdus ja hingeosutav. Liturgialegi oodanuks rohkem kaasapalvetajaid – risti juurde astus neid kaksikümmend viis - , kuid sellistel puhkudel tuleb meelde Jeesuse ütlus: (Lk.12,32) "Ära karda, sa pisike karjake, sest teie Isal on hea meel anda teile kuningriik!". "Maaailmas ahistatakse teid, aga olge julged: mina olen maailma ära võitnud." (Jh.16,33) Olime palves üksmeelsed ning tehtud sai kõik, mis kirikurahval oma pühakojat nimepäeval kombeks ja südames. Ka selleks päevaks andis Issand päikesepaiste.

Kiriku nimepäeva pühitsemise juurde kuulub tavakohaselt lisaks muidu puhastamisele ja kaunistamisele veepühitsus ja kiriku – hoone ja inimeste – piserdamine pühitsetud veega. Need, kes

tund enne metropoliidi saabumist ning liturgia algust kohal olid, said osa kaunist ja ülendavast talitusest, heast sissejuhatusest järgnevasse. Toime on, nagu apostel Paulus kirjutab: "...ja olete rõivastunud uude inimesse, kes pidevalt uueneb tunnetama oma Looja näo kohaselt." (Kl.3,10) "Seepärast me ei tüdi, vaid kuigi meie väline inimene kulub, uueneb seesmine inimene ometi päev-päevalt." (2Kor. 4,16) Vaadeldes eakaid kaasteenijaid, tunnen alati rõõmu apostli sõnade paikapidavusest.

Liturgia lõppedes käisid kirikulised laulu ja palve saatel risti ja pühitsetud veega ka ümber kiriku ning metropoliit õnnistas pühakoda ja ümbrust väljastpoolt. Kiriku altaripoolse seina juures luges preester lisaks Evangeeliumist päevakohase lõigu, väliskuse ees aga austati kirikus teeninud ja siit ilmast lahkunud vaimulikke ning koguduselikke lauluga "Igavene mälestus".

Jumalateenistuse lõpus sai iga risti juurde tulija peale risti suudlemist ka "isikliku pühakojat" täiendavat kosutamist pühitsetud vee ja õnnistatud leiva osaga.

Ühine pühadeine enne surnuaiale minemist toimus kirikus.

Lahkunute meenutamine hingepalves on õigeusu elu lahutamatu osa. Pärast kehakinnitust suunduski kirikurahvas paari kilomeetri kaugusel asuvalle surnuaiale, kus preester tõi üldhingepalves Issanda ette kõik hinged, kelle maine tee oli sellel surnuaial lõppenud.

Metropoliidi kolmas teenimiskoht Pärnumaal oli Pärnu Issandamuutmise kirik. Pühapäeva õhtu ja esmaspäeva hommik – Jumalasünnitaja uinumise püha koguõhteenistus ja liturgia. Hoolimata sellest, et kirikus olid jumalateenistused kahel päeval järjest ja pühapäeval kaks korda, oli ka esmaspäeval poolsada kirikulist palvetamas. Ja Issand andis jälle päikeselise päeva.

Ülempreester Ardalion Keskküla

Templipühad

Madlipäeval Haapsalus

24.juulikuul päeval oli Haapsalus koos koguduserahvas ja lai sõprade ring, et taas kord tähistada ilusat südasüvist püha – püha aps. Maria Magdaleena mälestuspäeva. Vaatamata tormisele ööle ja hommikule oli kokku tulnutel rõõm tervitada meie metropoliiti kaaskonnaga.

Ühisel palvemeel peetud jumalik liturgia ja sellele järgnenud ristikäik andsid rõõmsat ja pühalikku olemist pikaks ajaks.

Haapsalu kogudusemaja renoveerimistöde äsjane lõppemine andis hea võimaluse talitada kirikupea ja preestrite kaasteenimisel hoone sisseõnnistamise palveteenistus. Kogudus ja sõbrad loodavad majast rõõmu ja teenimist paljudeks aastateks.

Traditsiooniliselt nauditakse üheskoos pidusööki, mille olid ette valmistanud mitme perenaise armastavad käed.

Päevale andis värske lõppakordi kaheksa lauluarmastaja poolt ette kantud väike kava, milles kõlasid bütsantsi, gruusia ja setu viisid.

Tänu kõigile, kes seda meeldejäätavat päeva oma armastava kohalviibimisega kaunistasid!

Kohtumiseni tuleval aastal, koguduse 170 juubelil!

Pr. Jüri Ilves

Põltsamaa Pühavaimu Kirik 110 aastat

10.september 2005 oli Põltsamaa Pühavaimu Kiriku pidupäev.

Põltsamaa Pühavaimu kogudus on suurtvaevanäinud Pühavaimu Kirikurenoverimisega. Pidupäevaks säras Kirik uues hiilguses.

Toimus liturgia, veepühitsus ja ristikäik, millele järgnes pidulik lõuna söök Põltsamaa Kultuurimajas, kus hiljem toimus kontsert ning avaldati tänu EAÕK Põltsamaa Pühavaimu kogudusele.

Suured tänud EAÕK Põltsamaa Pühavaimu koguduse preestritele ja juhatusele.

Margus Lepvalts

Metropoliidi ettekanne täiskogul algus Metropoolia Nr 25

Noortetöö.

Elame ühiskonnas, kus suurele osale noorest põlvkonnast on evangeeliumi sõnum täiesti tundmatu. Nad ei pruugi sugugi olla vaenulikud või halvasti meelestatud; nad lihtsalt ei tea. Kui tõesti soovime, et nad võiksid oma vabadust kasutada ja et neil oleks võimalus võtta seisukoht Kristuse sõnumi suhtes, tuleb seda neile pakkuda. Ja selleks tuleb korraldada mõni üritus, mis köidaks nende tähelepanu. Nagu näiteks kohtumine, mille 2004. aasta sügisel viis Eestis läbi Syndesmos, Maailma Õigeusu Noorte Liit ja mida toetas meie Noorteliit. Või siis veelgi süvendada läbikäimist Soome ja Poola noortega. Ma arvan, et kuulete sellest kõigest täpsemalt mõne aja pärast isa Aleksander Sarapiku sõnavõtus.

Mis minusse puutub, siis pole ma iialgi kahelnud selles arengupotentsiaalis, mis noortes peitub. Aga kahtlemata tuleb rohkem panustada selleks, et nendeni jõuda ja neid veenda. Meie tulevik on seotud noortega: on selge, et just noori põlvkondi peame iga hinna eest evangeeliumile äratama. Kuidas läheneda noortele, mis keelt nendega rääkida? Selles seisneb kogu raskus.

Meie Kirikus on igas vanuses noori: Tallinnas, Tartus, Pärnus, Värskas, Kihnus, Rāpinas, Võrus, Obinitsas, kui nimetada vaid mõnesid, aga seda loetelu võiks jätkata. Möödunud aasta jõulupidudel käis Tallinnas, Kihnus, Pärnus ja Muhus üle 250 alla 12-aastase lapse. Samuti on meil puhkekeskus Karulas, mis pakub väga palju erinevaid võimalusi.

Nii et noori meil on, igas vanuses. Piisab kui vaadata kui palju ristimisi on toimunud viimase kümne aasta jooksul. See arv peaks hakkama lähenema 2500-le.

Aga meie kogudustes on puudu soovist ja pealehakkamisest läbi viia asju, mis on omased noortele. Peaagu mitte kuskil Eestis ei korraldata pühapäevakooli tööd. Noorte ligitõmbamiseks ei pakuta midagi välja ja need vähesed ettepanekud, mida kogudustele teeb Noorteliidu juhatus, jäävad vastuseta. Ometigi on hästi teada, et kui lapsed ja noored Kirikus kodunevad ja ennast seal hästi tunnevad, saavad neist väikesed misjonärid omaenese perekonnas ja nad ärgitavad ka oma vanemaid rohkem religiooni vastu huvi tundma. Aga praegu ei ole sobiv koht nõuannete jagamiseks ja tegevuskava väljapakkumiseks.

See-eest võin kiirelt teha teile mõned lihtsad ja konkreetsed ettepanekud. Alati on võimalik aeg-ajalt läbi viia mõni ligitõmbav üritus, mis tooks kokku meie lapsed ja noored. Näiteks korraldada nende aktiivsel osavõtul mõni pidu või joonistusvõistlus, laulu- või tantsukonkurss, väljasõit või käsitöönäitus. Ma tahaksin siinkohal esile tõsta ühte õnnestunud algatust: Pärnus jõulupühadel spetsiaalselt lastele pectud liturgia tõi kirikusse ligi 150 4-12 aastast last koos vanematega. Loomulikult nõudis see kõik teatavat ettevalmistust, aga tulemus oli nähtav.

Üks väga tõsine mure, mis peaks meid kõiki liikuma panema, on religiooniõpetus nii koguduse kui ka üldhariduskooli tasemel. Käesoleval hetkel on Haridusministeeriumis väljatöötamisel kultuuri-religiooniõpetuse platform, mille suhtes ma väljendasin oma kahtlusi 2005. aasta jaanuarisharidusministrile adresseeritud kirjas. Praegusel hetkel ei saa ma teile öelda enamat, kuna 30. septembril on plaanitud kohtumine proua Pille Valguga, kes on haridusministeeriumi egiidi all töötava ja religiooniõpetuse ainekava väljatöötamisega tegeleva komisjoni esinaine. Ma teatan teile oma seisukohast ametlikult, kui see peaks vajalikuks osutuma ja vajaduse korral palun teie kõikide toetust, et oleksite vahendajaks meie lastevanematega suhtlemises. Eriti neis piirkondades, kus õigeusklike arvukus on kõige suurem ja määravam. Ma tuletan teile samuti meelde, et kui üldhariduskoolis on 15 või enam samacalist last või noort, kes soovivad saada konfessionaalset usuõpetust, peab kool leidma võimaluse seda neile pakkuda. Palun teil tungivalt mitte jätta juhust kasutamata, kui vähegi peaks selline võimalus esile kerkima.

Aga ka pühapäevakoolide tegevus meie oma kogudustes on, nagu ma eelpool juba märkisin, äärmiselt kehval järjel. Võiks arvata nagu oleks see meie jaoks teisejärgulise tähtsusega. Ma tuletan meelde, et teil on otsene vastutus selles, tuleviku seisukohalt nii olulises valdkonnas. Ja ärge öelge mulle, et selle valdkonna suhtes puudub küllaldane huvi. Samuti ei takista miski meil korraldamast õppelaagreid ja koolitust usuõpetajatele ning noortejuhtidele. Leidke ainult sobivaid kandidaate.

Toogem rohkem noori kokku meie Karula laagrisse. Ka siin ei takista miski meil koolitamast laagrijuhte, et oleks võimalik kutsuda laagritesse rohkem lapsi ja noori ning korraldada neile meeldiv ja vaimulikult arendav puhkus.

Loogem oma suurtes kogudustes väikesed neljast või viiest koolinoorest ehk üliõpilasest koosnevad meeskonnad, kes töötavad

koos kohaliku preestriga, korraldades erinevaid üritusi ja tegevusi koostöös Noorteliiduga. Miski ei takista meil loomast selliseid väikeseid tööüksusi eeldusel, et me seda tõepoolest tahame.

Kõik on võimalik, kui on head tahet ja tõsine soov tulla välja meie sklerootilistest ja iganenud tööraamidest, mis takistavad noortel meile läheneda ja meid usaldada. Saagem teadlikuks, et XXI sajandi lapsed ja noored , nagu täiskasvanudki, vajavad seda, et neid austatakse ja juhataatakse nende vaimulikes otsingutes. Kas oleme ikka teadlikud, et just seda nad meilt ootavad ja, et nad on pettunud iga kord kui me nende õigustatud ootustele ei vasta?

Ma ütlen teile otse: meie noored tunnevad igavust selles kroonilise üksluisuse ja rõõmutuse ning optimismi puudumise õhkkonnas, mis meie kogudustes valitseb. Ja seepärast otsivad nad mujalt ning sageli mitte kõige parematest kohtadest seda, mida meie neile heast südamest ei paku.

Niisiis, kui te sellelt täiskogult lahkudes lähete koju veendumusega, et midagi võib teiegi pool selles osas ära teha, et midagi tuleb ära teha, siis olete koos oma preestriga juba teinud esimese sammu, mis minule on suureks kergenduseks.

Usuline haridus.

Mida teha, et juhtida tähelepanu vaimulikule olukorrale Euroopas ja meie kontinendi usulisele saatusele? Kas me liigume üha suureneva dekristianiseerimise poole? Või on ka tänapäeval olemas võimalus uueks ristiusustamiseks?

Sellele lisandub veel üks probleem: kõikvõimalikud usulahud. Tegemist on hirmuäratava nähtusega, mis mängib inimeste tunnetel ja loob uut tüüpi religioosseid väljendusvorme. Nähtus, mis on seda hirmutavam, et vahendid ja põhjendused, mida kasutatakse, ei ole alati kõige ausamad.

Et sellele vastu seista, me ei saa rahulduda mingite enam-vähem teadmistega, ligikaudsusega. Meil on vaja ette valmistada asjatundlikke inimesi, kes ennekoike on Kristuse tõelised tunnistajad. Võimelised evangeeliumit edasi andma tões ja selguses ning viima meie kogudustesse õigeusu vaimsuse, liturgilise ja sakramentaalse elu vaimulikke rikkusi - nii nagu seda on meile õpetanud ja jätkuvalt õpetavad meie Kirikuisad.

Võtta see väljakutse vastu tähendab teha läbi uuenemine omaenese vaimulikus elus ja saada hea teoloogiline haridus. Just sel põhjusel on meie seminar nii tähtis.

Seminar töötab nüüd juba kolmandat aastat. Praeguse seisuga on ennast kirja pannud 37 üliõpilast, kellest 1/3 külastab usinalt kõiki loenguid.

Akadeemiline aasta 2004–2005 kestis oktoobrist juunini sagedusega kaks õppepäeva kuus ja kaasatud oli viis kohalikku õppejõudu ning kaks külalislektorit (üks Ameerika Ühendriikidest ja teine Soomest). Novembris 2004 kirjutasime alla koostöökokkuleppe Tartu Teoloogiaakademiaga. Ning kui kõik kulgeb plaanipäraselt, võime alates septembrist enda peale võtta mõned loengukursused Tartu Ülikooli usuteaduskonnas.

Praegusel hetkel on kolm meie Kiriku inimest doktoriõppes välismaal (isa Meletios Ulm ja diakon Tihhon Tammes Salonikis ja Maria Kuusmik Pariisis) ning kaks Tartu Ülikoolis (Andrei Sõtshov ja Toomas Ott Ojaperv), samal ajal kui Kristo Parts ja Anton Kund on lõpetamas teoloogiaõpinguid Salonikis. Me loodame neist palju.

Samuti on käimas läbirääkimised Kreeka haridusministeeriumiga, et kutsuda Eestisse väga mainekas ja väljapaistev professor, arhimandriit isa Gregorios Papatomas, kes tuleb Eestisse, et aidata meil üles ehitada meie seminar ja viia see teiste teoloogiakoolide tasemele. Tema hakkab oma aega jagama Tartu ja Tallinna vahel.

Ma arvan, et sellest informatsioonist piisab veenmaks teid, et tahame teha kõik mis võimalik, et meie Kirik saavutaks sellise teoloogilise taseme, mille vääriiline ta on. Ja ma ei kahtle, et toetate tehtud jõupingutusi ja julgustate meid seda tööd jätkama.

Sotsiaaltöö.

Peame ühendama oma liturgia ligimese teenimisega, see on kohustuslik, sest kui me tahame, et meie liturgia oleks täielik, peab see jätkuma ka meie halastustöös.

Iga liturgia, mida me pühitseme, kutsub meid mitte unustama oma kannatavaid vendasid, kes nad ka poleks ja kust nad ka poleks. Muidugi on kõik see, mis me suudame ära teha, vaid piisk meres. Aga sel pole tähtsust: kingitus, mille Jumal meile teeb, peab meie kaudu

jõudma väljapoole kiriku nelja seina.

Mulle on hästi teada, et me ei ole veel võimelised ulatuslikult vastu astuma vaesuse probleemile. Võib ka olla, et mõtleme: seda, mida me suudame, ei jätku kuigi kauaks. Aga kas ei suru me sellega maha oma õiglustunnet, kas ei tee me halba inimlikule õrnusele, hoolivusele, mis on alati vaid Jumala õrnuse ja hoolivuse peegeldus?

Seeга on oluline, et realistlikult ja arvestades meie võimalusi, leiaksime viisi, kuidas kasvatada heldust ja äratada meie teadvuses ühtekuuluvustunne selle asemel, et seda kõike vaka all hoida.

Niisiis pakkusin ma möödunud aasta detsembrikuus välja mõtte luua teie kõikide toel toidupank, mis aitaks pidevalt, aastaringselt leevendada kõige vähem kindlustatud inimeste tegelikke, täpseid vajadusi.

Mõne aja pärast räägib isa Ardalion sellest juba täpsemalt. Aga nähes, milliseid julgustavaid tulemusi me tänu teie abile saavutasime ja arvestades meie rahaasjade positiivset seisu, on meie kirikuvälitsus juba vastu võtnud järgmised otsused:

- igasse kogudusse, alustades kõige suurematest, paigaldame korjanduskarbid, mida tühjendatakse iga kolme kuu järel ja millesse annetatud raha paigutatakse spetsiaalsele pangaarvele, et aidata kõige raskemas olukorras olevaid inimesi. Koguduste preestritelt küsitakse regulaarselt nende arvamust selle kohta, kuidas kasutada laekunud vabatahtlikke annetusi.

- arve, mis siiani kandis nime “toidupank”, hakkab edaspidi kandma nime “abiallikas” võimaldades sel kombel toetada rahaliselt nii palju kui võimalik mitte ainult nälja, vaid ka muude vaesuse vormide vastu suunatud ettevõtmisi.

Siinkohal tahan kindlasti ära märkida, millist suurepärast tunnistust meie kirikust on oma aktiivse ja püsiva tegevusega Tartu vanglas andnud isa Afrat ja Eesti Kaitseväe kaplaniteenistuses Andrei Sõtshov.

Ma olen veendunud, et peame võtma oma südameasjaks mitte ainult algatada ettevõtmisi humanitaartöö vallas, ükskõik kui tagasihoidlikud need ka poleks, vaid ka teha kõik selleks, et neid jätkuvalt käigus hoida ja meie võimaluste avardudes ka vähehaaval edasi arendada.

Ärgem samuti kunagi unustagem, et kui meie Kirik oli puuduses, siis ei kõhelnud meie vennad Soome Kirikust pakkumast meile oma toetust. Tasuta olemee saanud ja nüüd on meie kord anda, tasuta.

Mu armsad, Minu tänane sõnavõtt tillatas kahtlemata paljusid siin kohalviibjaid, aga ma julgesin nii rääkida, sest ma tean, et täna saan viimaks ometi pöörduda vaimulikkonna ja koguduste esindajate poole, kes on vaimulikult kasvanud kõikides katsumustes ja tunnevad täit vastutust oma kiriku ja tema tuleviku eest.

Muutkem intensiivsemaks vaimulik elu meie kogudustes, muutkem intensiivsemaks vaimulik elu meie perekondades, muutkem intensiivsemaks vaimulik elu ühiskonnas, tõhustagem tööd noortega, see kõik nõuab suurt julgust, palju tarkust. Tehkem seda fanatismita, kuid tõelises ustavuses. Ma ei tunne enam hirmu meie tuleviku pärast, sest ma näen, et salajas töötab Püha Vaim loovalt teist igäühe sees. Teie ise peate ennast veenma, et saaksite võimelisteks meie usku edasi andma ja muutma seda tugevamaks kogu meie ühiskonnas.

Armsad vennad Kristuses, preestrid ja diakonid, väga lugupeetud ja mu südamele kallid saadikud,

Olen veendunud, et olete jõudnud sellisele küpsusastmele, mis lubab teil teha parima meie ikka veel proovilepandud Kiriku heaks ja, et tulete kannatlikkuse, mõistmise ja alandlikkusega vastu oma metropoliidi ootustele, isegi kui ta siin-seal mõnikord lati liiga kõrgele seab. Ma olen selle üle rõõmus, õnnitlen teid selle puhul kogu südamest ja ütlen teile südamepõhjust: suur, tohutu suur tänu!

Minge siis koju süda täis rõõmu ja lootust. Ma õnnistan teid kõiki isalikult Issandas Kristuses meie Päästjas.

Tallinnas, 16. juunil 2005
+ **STEFANUS**,
Tallinna ja kogu Eesti metropoliit.

Проповедь митрополита Стефана, произнесенная в Таллинской церкви Св. прав. Симеона Богоприимца и пророчицы Анны 3 сентября 2005 года

Возлюбленные во Христе братья и сестры!

В Церкви непросто говорить о филантропии или благотворительности и любви к ближнему. Прежде всего нужно уяснить, в чем состоит сущность филантропии. Ведь христиане так часто неверно понимают, что означает любовь к ближнему, истолковывают ее как служение на благо общества, как определенные обязанности по отношению к отдельным индивидам или социальным группам. Принято считать, что порою для того, чтобы быть филантропом достаточно сотворить совместную молитву или пожертвовать тому или иному человеку немного денег. Конечно, материальная помощь нередко необходима людям, однако она не избавляет их полностью от проблем. А молитва не может оставаться некоторым самостоятельным делом, оторванным от истинной деятельности Церкви, в которой отражается жизнь человеческая.

Сегодня я хотел бы более подробно остановиться на всем этом и прошу вас о внимании, поскольку вопрос о том, как следует на деле выражать свою любовь к ближнему актуален и напрямую затрагивает всех нас.

В сегодняшней проповеди я использую слово «филантропия». Греческая православная церковь употребляет это слово для обозначения того, что касается обеспечения наших малоимущих братьев и сестер самых необходимым и жизненно важным. Тем же самым словом церковь называет и Бога, определяя его как «филантропа» — друга человеков.

Но каково же глубинное значение понятия «филантропия»?

Филантропия — не продукт потребления. Ее не следует проводить в жизнь в противоположность или дополнение другим — государственным или иным институтам. Мы — христиане — не должны доказывать свое превосходство в этой сфере. Подобное понимание филантропии не отражает связи между таинством Евхаристии и тайной братской любви. Было бы неверным считать, что Литургия как общее дело и работа на благо общества существуют по отдельности. Хотя западные церкви преуспели на поприще подобного разделения.

Недавно я читал обзор деятельности Немецкой католической и лютеранской церкви в гуманитарной области. В Германии создана эффективная сеть социальных работников, по подобию государственной структуры. Но у этой системы крайне мало пунктов пересечения с литургической жизнью Церкви, что создает для Церкви большие и с трудом разрешимые духовные проблемы.

Причины, как мне кажется, кроются в отношениях между дающими и принимающими пожертвования. Свт. Иоанн Златоуст считает крайне важным установление личных отношений между ними. По

его мнению, подавать милостыню еще не есть благо; истинно любящий ближнего, подавая, принимает на себя его глубочайшую боль. И подобно тому, как Христос принял на себя наши страдания, так и мы должны поступать с ближними. Он добавляет, что так, как мы становимся одним телом со Христом в таинстве Евхаристии, в котором Он отдает себя нам, так мы должны стать одним телом с ближним, когда подаем милостыню. Таинство любви, которое объединяет Отца с Сыном, объединяет Сына с каждым из нас, должно объединить и нас с каждым из наших братьев.

Думаю, именно в этом заключается богословское значение тесной связи между происходящим в алтаре таинстве и тайной братской любви. Причина существования филантропии — любовь Христа, обратившаяся в плоть и принесенная в жертву. Аваа Аполлос, приступая к какому-либо новому делу, каждый раз говорил: «Сегодня я иду потрудиться с Царем моим, Христом, ради спасения души моей, ибо спасение есть та плата, которую Он нам воздаст». Дело Христа достигает кульминации при Распятии на Кресте и Воскресении из мертвых. Христос призывает каждого христианина следовать за ним по этому пути. Тех, кто решил следовать за ним, Он спрашивает: Можете ли пить чашу, юже Аз пию, и крещением, имже Аз крещаюся? (Мф. 20, 22). Тот же вопрос он задает тем, кто хочет заниматься филантропией. Это — призыв принять боль ближнего как боль собственную. Именно исходя из того, примем мы или оттолкнем от себя свою и чужую боль, нас и будут судить.

Филантропия — не есть благая или героическая деятельность, каоторая зиждется на надежде получить награду. Именно поэтому Иисус говорит своим ученикам, что не от него зависит, кто сядет от Него по правую, а кто по левую руку. Творя дела любви, мы не вправе ожидать от Бога, чтобы Он в ответ взял нас в Царство Небесное. Царство Небесное — дар Бога — друга человеков. И наша любовь к ближнему может быть только следствием Его любви к человеку, которую столь сильно ощущает на себе каждый верующий. Чтобы постичь себя, постичь ближнего своего, необходимо прежде испить Чашу Христову. Но как это сделать?

Во-первых, ни на мгновение нельзя забывать о своем внутреннем состоянии. Прп. Исаак Сирин ясно нам это показывает: «Возлюби нищих, чтобы через них и тебе улучшить милость. Не сближайся с любящими спорить, чтобы не быть тебе принужденным утратить тишину свою. Без отвращения переноси телесные недостатки больных и особенно убогих, потому что и ты обложен телом. Не упрекай скорбящих сердцем, чтобы тебя не поразил жезл их, и тогда будешь искать утешителей и не найдешь. Люби грешников, но ненавидь дела их и не пренебрегай грешными за недостатки их, чтобы самому не быть искушенным в том же, в чем искусились они».

Во-вторых, наша ревность не должна стать препятствием для любви, чтобы не оскорбить брата своего жалостью даже во имя справедливости.

В-третьих, постараемся стяжать внутренним покоем и молитвами любовь к ближнему, только там мы сможем отбросить заботы бренного мира.

В-четвертых, найдем время для благотворительности. Современный человек не всегда находит времени для самого важного. Намного проще подать милостыню нуждающемуся, чем восполнить тот недостаток любви, от которого он страдает. Притча о мудрых и неразумных девах красноречиво говорит об этом: у одних достаточно масла, чтобы поддерживать в лампе огонь, потому что, как говорит Свт. Иоанн Златоуст — «это масло святости»; у других нет, то есть их масло — масло забот этого мира. Если нет стремления к внутреннему очищению, нельзя достигнуть святости и следовательно, нельзя смириться с собственной духовной нищетой и духовной нищетой

других людей.

Но как научиться филантропии? Принимая других. Принимать — не значит приглашать его к себе домой или предлагать приют, но принимать как члена Церкви. Другим словами — необходимо создать условия для того, чтобы другой человек смог стать свободным. Нужно время для того, чтобы человек смог измениться, вернее для того, чтобы Христос его изменил, обновил. Церковное приятие — возможность разделить с ближним плоды Св. Духа, которые есть суть любви, радость, мир, долготерпение, благодать, милосердие, вера, кротость, воздержание (Гал. 5, 22–23). Принятие — это духовный рост, в котором каждый проявляет себя и всей своей жизнью подтверждает, что является образом, созданным по подобию Божию. «Пусть сияет лицо твое, когда ты жертвуешь бедному, — пишет Иоанн Златоуст, — тогда утетишь ты его в скорби добрым словом».

Сегодня часто обвиняют Церковь в недостаточной социальной активности, как будто Церковь должна ею как-то оправдывать свое существование. По моему мнению, проблема не в том, насколько Церковь вовлечена в социальную работу, а в том, насколько мы как христиане своими поступками и своей духовной жизнью являем любовь Божию к людям. Я бы даже сказал так: достаточно ли мы чувствуем любви Бога к нам, чтобы передать ее другим людям? Православие учит любить прежде всего Бога, а когда мы этому научимся, то научимся и любить ближнего. Когда пред нами самые малые из нас, важно задать себе вопрос, действительно ли мы в них Христа? И если мы в каждом человеке будем видеть образ, созданный по подобию Божию, то какие условия, какую свободу мы дадим ему, чтобы он смог не только реализовать себя полностью, но и поделиться своими дарами с другими?

Все начинается с нашего участия в Евхаристии. Достаточно ли мы открыты во время совершения Великого таинства Евхаристии, чтобы принять в себя Божественную любовь к человеку? Уходим ли мы каждый раз после совершения таинства обновленными и свободными?

Мне кажется, что слишком часто мы относимся к Литургии как к ритуальной стороне церковной службы. Но такое понимание, в конечном счете, лишает нас всякой индивидуальности, так как оно не выражает ничего, кроме обязанности, которую нужно просто исполнить.

На последнем собрании нашей Церкви в июне этого года я говорил о значении Литургии и о том, как влияние она оказывает на всю следующую неделю. Христос спросил своих учеников, могут ли они испить чашу, которую Он пьет. За каждой Литургией сознательно или неосознано пьем и мы эту чашу, которая означает переход из нашей крестной жизни в реальность воскресения. И каждый раз, когда к ам приступает другой человек, мы испытываем то же самое. Разделяем свои тяготы и радость воскресения с тяготами и радостью ближнего.

Верю, что если мы так будем понимать любовь к ближнему, то сможем соединить Таинство, совершаемое в алтаре с тайной братской любви. Если мы забудем об этом, то, конечно, сможем действовать в конкретных ситуациях, исходя из тех или иных потребностей, но сможем ли мы при этом свидетельствовать о Божией любви к человеку? Таково значение греческого слова «филантропия» и наша общая обязанность.

Аминь.

ЗАПИСКИ ИЗ ПЯРНУМАА

Август в церковной жизни Пярнумаа был богат на события: митрополит Стефан, архипастырь Церкви, присутствовал и служил три дня подряд — 13, 14, 15 августа — в трех приходах.

13 августа исполнилось 65 лет со дня освящения Треймановской церкви во имя Свв. апостолов Петра и Павла. В августе 1940 года храм освятил митрополит Александр. Начало деятельности прихода относится к 1920 году.

Маленький деревянный храм, имеющий форму креста, с пирамидальной крышей появился благодаря усердию прихожан. Прихожане лично участвовали в строительстве, жертвовали деньги и строительные материалы. Одними из начинателей и организаторов строительства были родители нынешнего председателя Приходского правления Эрика Тяхисте (его отец долгое время также был председателем правления). Сын выказал себя достойным последователем отца: храм всегда готов к богослужению, чист и опрятен. Эрик Тяхисте вместе с супругой Ирен уже многие годы поддерживает порядок в церкви. В этом году председатель правления с помощниками провел необходимые строительные работы: отремонтировал крышу и покрасил фасад. Сестра Эрика — Элле Борн — помогала брату в работе, а также взяла на себя обязанности по составлению истории прихода.

Божественную Литургию в день 65-летия прихода совершил митрополит Стефан, для которого это было первым посещением Треймановского прихода, вместе с настоятелем прихода протоиереем

Ардалионом Кесккюла. Им сослужил сопровождавший митрополита архидиакон Иустин Кивилоо. На клиросе пели певчие Хяадемеэского прихода Тийу-Людмила Кесккюла, Лейда Везтыгусме, Хельюла Менгель, Яне Лоренц. В чтении и пении помогли члены Тартуского прихода во имя Св. Александра Невского Рауль-Рафаил Кесккюла, в алтаре прислуживал председатель правления и алтарник соседнего Хяадемеэского прихода в честь Преображения Господня Тынис Йоаранд. Господь даровал в этот праздничный день солнечную погоду и единодушный молитвенный настрой в церкви. В храм в этот радостный день собралось 33 человека, 20 из них сподобилось причаститься Святых Христовых Таинств. Митрополит Стефан произнес проповедь. По окончании Литургии протоиерей Ардалион поприветствовал архипастыря и поблагодарил его за посещение храма и службу. По доброй традиции спели «Многая лета» всех собравшихся в храме пригласили на трапезу.

По словам митрополита, этот важный для прихода день прошел хорошо. Слава Богу!

Вечером 13 августа и утром 14-го Тахураннаский приход церкви во имя Успения Божией Матери отмечал храмовый праздник. Всеношное Бдение было скромным по числу участников. На Литургию ждали больше молящихся, но ко кресту их приступило 25. В таких случаях вспоминаются слова Христа: Не бойся, малое стадо: яко благоизволи Отец ваш дати вам царство (Лк. 12, 32). В мире скорбни будете: но дерзайте, яко аз победих мир (Ин. 16, 33). В молитве

мы были единодушны, и в этот день Господь опять даровал нам солнечную погоду.

Кроме уборки и украшения храма, в храмовый праздник принято совершать водосвятие и окроплять церковное здание и прихожан святой водой. Пришедшие в храм за час до прибытия митрополита и начала Литургии смогли участвовать в красивой и возвышенной службе, предуготовляющей красоту последующего Богослужения. Как сказано апостолом Павлом: И облечешся в новаго, обновляемого в разум, по образу создавшего его (Кол. 3, 10). Тем же не стужаем си: но аще и внешний наш человек глеет, обаче внутренний обновляется по вся дни (2 Кор. 4, 16). Глядя на почтенного возраста сослужащих братьев, я всегда радуюсь истинности апостольских слов.

По окончании Литургии молящиеся прошли крестным ходом вокруг храма. У алтарной стены священник прочел отрывок и Св. Евангелия. У входа в храм почтили память ушедших в мир иной служителей и прихожан пением «Вечной памяти».

По окончании богослужения после целования креста каждый прихожанин получил освященную воду и хлеб. Общая праздничная трапеза перед посещением кладбища состоялась в церкви.

Молитвенное поминовение усопших — неотделимая часть православной жизни. После подкрепления телесных сил верующие направились на кладбище, расположенное в нескольких километрах от церкви, где помолились обо всех душах, чей земной путь окончился на этом кладбище.

Третье место в Пярнумаа, которое удостоилось посещения митрополита — Пярнуская Преображенская церковь.

Вечером воскресенья и утром понедельника было совершено Всеношное Бдение и Божественная Литургия в память Успения Божией Матери. Несмотря на то, службы совершались два дня подряд, а воскресенья дважды, и в понедельник пятьдесят прихожан участвовали в Литургии. И Господь снова одарил нас солнечным днем.

Протоиерей Ардалион Кесккюла

О ЗНАЧЕНИИ СВЯТЫХ МОЩЕЙ ДЛЯ ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ

«Мы почитаем также Мощи Святых, видя, что освящающая благодать их священнейших костей не оскудела, как и Божество не отступило от Владычяго Тела в течение Его Трехдневной смерти» (Свт. Григорий Палама).

30 мая некоторые из нас* участвовали в службе перенесения мощей святых новомучеников Николая и Михаила, которая прошла в Тартуском Успенском соборе. Эта служба была неизбежна, поскольку в ходе ремонтных работ пришлось менять пол, под которым почивали святые. Таким образом, пришлось открыть святые могилы. Святые почивали в Тартуском соборе с 1919 года и их тела чудесным образом сохранились. Когда тела мучеников были омыты и одеты в новое литургическое облачение, как это принято в таких случаях, их поместили в новые раки, которые открыли для поклонения верующим на следующее утро на Божественной Литургии.

Втеблагословенные минуты мы явственно ощущали таинственное присутствие святых новомучеников среди нас!

Я призываю вас вместе со мной задуматься над тем сокровенным значением святых мощей, которое так трудно понять современным людям.

Известно, что впервые воскресшего Христа телесными очами узрели апостолы. Сошествие Святого Духа в Пятидесятницу дало им окончательное понимание сущности своей миссии и силы для ее осуществления. И отравились они возвещать всему миру полную победу Христа над адом и смертью. Приемляя аще кого послю, Мене приемлет, а приемляй Мене, приемлет Пославшаго Мя (Ин. 13, 20). Якоже посла Мя Отец, и аз посылаю вы (Ин. 20, 21). Се аз с вами есмь во вся дни до скончания века (Мф. 28, 20).

Они не только возвещали божественную жизнь и распространение животворящей благодати Святого Духа на весь мир — в чем и состояла их настоящая миссия. Но они передали это знание и другим, предстоя при совершении Таинства Евхаристии и поставляя через рукоположение епископов. И епископы в свою очередь исполняли ту же апостольскую миссию и исповедовали истинность Евхаристии.

Да не будем забывать, что Церковь как целое — апостольская, потому что Церковь поклоняется, провозглашает и дарует всем людям воскресение Господа. Из поколения в поколение епископы поддерживали апостольскую преемственность, и благодаря этому, всегда существовали люди, исполненные благодати Святого Духа, которые видят воскресшего Христа, преисполнены Его присутствием и могут исповедовать это своею жизнью. Церковь называет их святыми.

Первые и величайшие из святых — это мученики.

В раннехристианской Церкви мученичество было не только первой ступенью святости, но и наивысшим мистическим опытом, опытом, присущим только христианам. Вспомним хотя бы первомученика Св. Стефана, который увидел небо открытым и виде славу Божию, и Иисуса стояща одесную Бога (Деян. 7, 56).

Святые Николай и Михаил, принявшие мученическую смерть вместе с епископом Платоном, как и апостолы последние яви, яко насмертники (1 Кор. 4, 9). Благодаря смиренному доверию к Богу они победили страдания и смерть, подобно Христу. Они действительно стали «одной плотью» с Воскресшим Христом.

В богослужебных книгах Православной Церкви и в творениях великих святых отцов о мучениках сказано, что страдая с Христом, они делаются хмельными от крови, вытекающей из прободенного Христова ребра и сторают в пламени

Святые мощи в Тартуском Успенском соборе

Святого Духа. И Николай Кабасилас пишет, что ничто не связано с Евхаристией более непосредственно, чем мощи мучеников: «Поэтому во время освящения храма епископ закладывает святые мощи в алтарь».

Свт. Григорий Палама указывает, что души мучеников предстоят перед небесным алтарем, а их тела сохраняют ту же совершенную любовь, которая происходит от их тесной связи с Христом (ср. Гал. 3, 27) и от того, что и все совершен ваш дух и душа и тело непорочно в пришествие Господа нашего Иисуса Христа да сохранится (1 Фес. 5, 23).

Прп. Симеон Новый Богослов говорит, что душа, достойная Божией Любви, потому что она была освящена, освящает непременно и все тело, поскольку душа соединяет воедино все члены тела. Поэтому Любовь Святого Духа, обретая душу, обретает и тело. Это верно как во время земной жизни мученика, так и по его смерти, несмотря на то, что душа и тело разлучены до второго пришествия Христа. Поэтому святые мощи способны чудесным образом исцелять людей, являя им Божественную силу.

Несмотря на различные трения, скептицизм и даже иронию, мощи

святых мучеников все же возвращают нам веру и надежду. Это самое главное. Именно это имеет в виду Церковь, когда величает мучеников: веру в воскресшего Христа. В Того, кто пробуждает нас от смерти, надежду, что придет Царство Божие, в которой не потеряется ни крупица истинной жизни.

Святые мощи, открытые для почитания в Тартуском Успенском соборе, напоминают нам о том, что святые новомученики Николай и Михаил — наши покровители, непрестанно молящиеся за нас. И мы будем просить их молиться за нас, просить причислить нас к сонму святых — этому мощному жизненному потоку, излучающему Свет Христов. Его свет, который «един свят».

+ Митрополит Таллинский и Всея Эстонии Стефан

* В перенесении мощей и последующем богослужении также принимали участие игумен Ново-Валаамского монастыря архимандрит Сергей, протоиереи Рафаил Хинрикус, Ардалион и Иоанн Кесккюла, Геннадий Кружков, а также иереев Афраат Лаас, Ростислав Козакевич и архидиакон Иустин Кивилоо.

ИЗВЛЕЧЕНИЕ ИЗ БЕСЕД СЯТИТЕЛЯ ВАСИЛИЯ ВЕЛИКОГО

Беседа первая

ЗЛО НЕ ИМЕЕТ НАЧАЛА ОТ БОГА

«Но неблагочестиво сказать и то, будто бы зло имеет начало от Бога, потому что противное от противного не происходит. Жизнь не рождает смерти, тьма — не начало свету, болезнь — не содетельница здравия. Напротив того, хотя при перемене состояний бывают переходы из противоположного в противоположное, однако же в рождениях каждая рождающаяся вещь происходит не от противоположного, но от однородного. Итак, спрашивают: если зло и не есть нечто несотворенное и не Богом сотворено, то откуда же имеет свою природу? А что зло существует, сего не будет отрицать никто из причастных жизни.

Что же скажем на сие? То, что зло не живая и одушевленная сущность, но состояние души, противоположное добродетели и происходящее в беспечных чрез отпадение от добра. Посему не доискивайся зла вовне, не представляй себе, что есть какая-то первородная злая природа, но каждый да признает себя самого виновником собственного злонравия.

Все, что ни бывает, всегда приключается с нами частью по природе, например: старость и немощи; частью по случаю, например: неожиданные встречи чего-нибудь нередко скорбного или радостного, происходящие от посторонних причин, как то: роющему колодезь обречение сокровища или идущему на рынок встреча бешеной собаки; частью же от нас зависит, например: взять верх над пожеланиями или не полагать меры удовольствиям, удержаться от гнева или наложить руки на раздражившего, сказать правду или солгать, иметь нрав кроткий и умеренный или гордый и заносчивый.

Посему не ищи вовне начала тому, над чем сам ты господин, но знай, что зло, в собственном смысле взятое, получило начало в произвольных падениях. И если бы оно было не произвольно и не от нас зависело, то как законы не угрожали бы таким страхом обидчикам, так и наказания, налагаемые на преступников в судах по мере вины, были бы тогда неизбежны. Сие пусть будет сказано о зле, в собственном смысле взятом. А болезнь, бедность, бесславие, смерть и другие человеческие скорби не должно и включать в число зол; потому что противоположное им не причисляется нами к величайшим благам, и скорби сии частью бывают по природе, а частью оказываются для многих послужившими в пользу» (Беседы на Шестоднев. Беседа 2: О том, что земля была невидима и неустроена [Быт. 1, 2]).

Беседа вторая

СТУПЕНИ СОВЕЩЕНСТВА

«Начало к усвоению доброго есть удаление от злого. Ибо сказано: Уклонися от зла, и сотвори благо (Пс. 36, 27). Итак, премудро и благоискусно приводя нас к добродетели, псалмопевец удаление от греха положил началом добрых дел. А если бы он вдруг потребовал от тебя совершенства, то, может быть, ты и замедлил бы приступить к делу. Теперь же приучает тебя к более удобоприсутному, чтобы ты смелее взялся за прочее. И я сказал бы, что упражнение в добродетели уподобляется лестнице, той именно лестнице, которую видел некогда блаженный Иаков, одна часть которой была близка к земле и касалась ее, а другая простиралась даже выше

самого Неба. Посему вступающие в добродетельную жизнь должны сперва утвердить стопы на первых ступенях и с них непрестанно восходить выше и выше, пока, наконец, через постепенное преспеяние не взойдут на возможную для человеческого естества высоту. Посему как первоначальное восхождение по лестнице есть удаление от земли, так и в жизни по Богу удаление от зла есть начало преспеяния.

Вообще же, всякое бездействие гораздо легче какого бы то ни было дела. Например, не убий, не прелюбы сотвори, не укради (Исх. 20, 13–15); каждая из сих заповедей требует только бездействия и неподвижности. Возлюбивши искренности твоего яко сам себе (Мф. 19, 19); продаждь имение твое и даждь нищим (Мф. 19, 21); аще кто тя поймет по силе поприще едино, иди с ним два (Мф. 5, 41) — вот уже действия, приличные подвижникам, и к совершению их потребна уже душа мужественная. Посему подивись мудрости того, кто чрез более легкое и удобоприсутное ведет нас к совершенству» (Беседы на псалмы. Беседа на первую часть первого псалма).

Беседа третья

ВНЕМЛИ СЕБЕ

«...Внемли себе: да не будет слово тайно в сердце твоём беззакония» (Втор. 15, 9). <...> ...Внемли не тому, что твое и что около тебя, но одному себе, ибо иное — мы сами, иное — принадлежащее нам, а иное — что около нас. Мы — это душа и ум, поколику мы сотворены по образу Создавшего; наше — это тело и приобретаемые посредством него ощущения; около же нас — имущества, искусства и прочие удобства жизни. Поэтому что значит слово сие? Не плоти внемли, не за плотскими благами гонись всеми мерами, то есть за здоровьем, красотой, наслаждением удовольствиями и за долголетием; уважай не деньги, не славу, не владычество; не то почитай великим, что служит тебе для временной жизни, и в попечении о сем не будь нерадив о преимущественной своей жизни. Но внемли себе, то есть душе своей. Ее украшай, о ней заботься, чтобы своєю внимательностью предотвратить всякую нечистоту,

сообщаемую ей пороком, очистить ее от всякого греховного срама, украсить же и просветить ее всякою красотой добродетели. Испытай себя самого, кто ты; познай, что тело твое смертно, а душа бессмертна; что жизнь наша двояка: одна, свойственная плоти, скоропреходяща, а другая, сродная душе, не допускает предела. Поэтому внемли себе, не останавливайся на смертном, как на вечном, и не презирай вечного, как преходящего. Не радей о плоти, потому что преходит; заботься о душе, существе бессмертном. Со всевозможным тщанием вникай в себя самого, чтобы уметь тому и другому дать нужное: плоти — пропитание и покровы, а душе — благопристойное поведение, упражнение в добродетели, исправление страстей, чтобы не утучнять тебе тела, не стараться о множестве плоти (Беседа на слова: «Внемли себе» [Втор. 15, 9]).

* Берегись, чтобы не вошла в сердце твое беззаконная мысль.

Беседа четвертая

О КРЕЩЕНИИ

И приим хлеб, хвалу воздав, преломи, и даде им, глаголя: Сие есть Тело Мое, еже за вы даемо: сие творите в Мое воспоминание. Также же и чашу по вечери, глаголя: Сия чаша — Новый Завет Моею Кровию, яже за вы проливается (Лк. 22, 19–20).

«... Для каждого дела есть свое пригодное время; свое время — сну, свое — бодрствованию, свое — войне и свое — миру, но время крещению — вся жизнь человеческая. Телу невозможно жить без дыхания, и душе невозможно существовать, не зная Творца, ибо неведение Бога — смерть для души. Но не крестившийся не просвещен; а без света, как глаз не видит того, что можно ему видеть, так и душа не способна к созерцанию Бога. Поэтому ко спасению посредством крещения благопотребно всякое время, будет ли это ночь, или день, или час, или мгновение, или и еще кратчайшая часть времени.

Но гораздо благопотребнее к сему должно быть время более тому свойственное. А какое время так

удобно для крещения как день Пасхи? Ибо этот день есть память воскресения; а крещение есть сильное средство к воскресению. Посему в воскресный день примем благодать воскресения. Для того и Церковь высоким проповеданием задолго прежде сзывает своих питомцев, чтобы тех, которыми давно уже болезновала, породить в это время, и воскормив, как молоком, словами оглашения, дать для вкушения твердую пищу догматов.

Иоанн проповедовал крещение покаяния, и к нему выходила вся Иудея. Господь проповедует крещение сыноположения, и кто из возложивших на Него упование не будет повиноваться? То крещение предначинательное, а это совершительное; то удаление от греха, а это — присвоение Богу. Там была проповедь одного человека — Иоанна, и всех влекла к покаянию, а тебя учат пророки: измыйтесь, чисти будите (Ис. 1, 16); тебя взвращают псалмы: приступите к Нему и просветитесь (Пс. 33, 6); тебе благовествуют Апостолы: покайтесь, и да креститесь кийждо вас во имя Господа Иисуса Христа во оставление грехов, и примете обетование Святаго Духа (Деян. 2, 38); тебя приглашает к Себе Сам Господь, говоря: приидите ко Мне, вси труждающиеся и обремененнии, и аз упокою вы (Мф. 11, 28); ибо все это предлагалось ныне в чтении.

И ты откладываешь, раздумываешь, медлишь? С младенчества оглашаемый учением, доселе еще не приступил к истине? Всегда учась, не пришел еще в познание? Всю жизнь испытываешь, до старости высматриваешь; когда же сделаешься христианином? Когда узнаем, что ты наш? За год ждал ты настоящего года. Смотри, чтобы обещания твои не оказались простирающимися за пределы жизни. Не веси бо, что родит находяй день (Притч. 27, 1). Не обещай того, что не твое.

О, сколько будешь ты терзать сам себя! Как восстенешь, без пользы раскаяваясь в своих начинаниях, когда увидишь светлость праведников при торжественном раздаянии даров и унылость грешных в самой глубокой тьме! Что скажешь тогда в сердечной своей муке? «Увы мне, что не сверг я с себя тяжкого бремени греха, когда так легко было сложить его, но привлек кучу этих зол! Увы мне, что не омыл я своей скверны, но заклею грехами! Теперь был бы я с Ангелами, теперь наслаждался бы я небесными благами. О, лукавые мои рассуждения! За временное наслаждение греха бессмертно мучусь, за удовольствие плоти предан теперь огню. Праведен суд Божий! Меня призывали, и я не слушал; меня учили, и я не внимал; мне представляли свидетельства, а я смеялся». Так и подобно сему будешь говорить, оплакивая сам себя, если смерть похитит тебя прежде крещения.

Или убойся геенны, человек, или возжелай Царствия. Не презирай призывания. Не говори: имей мя отречена (Лк. 14, 18) по тому и тому. Никакой предлог не достаточен к извинению. Мне приходится плакать, когда размышляю, что постыдные дела предпочитаешь великой славе Божией и, по приятности невоздержания, неразрывно привязываясь ко греху, сам себя отлучаешь от обетованных благ, преграждая себе возможность увидеть блага Иерусалима Небесного. Там тьмы Ангелов, сонмы первородных, престолы Апостолов, председательство пророков, скипетры патриархов, венцы мучеников, похвалы праведников. Возжелай, чтобы к ним быть причисленным и тебе, омытому и освященному по дару Христа; потому что Ему слава и держава во веки веков. Аминь» (Беседа побудительная к принятию святого крещения).

С. РАБОТА С МОЛОДЕЖЬЮ

Мы живем в обществе, где большая часть молодого поколения совершенно не знакома с вестью Евангелия. Они необязательно враждебны или отрицательно настроены, они просто в неведении. Если мы действительно желаем, чтобы они могли воспользоваться своей свободой и занять какую-либо позицию по отношению к весте Христовой, мы должны создать им условия. И для этого необходимо устроить какое-нибудь, привлекающее внимание, мероприятие, такое как, например, встреча, проведенная в Эстонии осенью 2004 года Всемирным Союзом Православной Молодежи Syndesmos при поддержке нашего Союза Молодежи. Или же углубить контакты с финской и польской молодежью. Я думаю, что вы услышите обо всем этом подробнее через некоторое время от отца Александра Сарапика.

Что касается меня, то я никогда не сомневался в том потенциале развития, который скрыт в молодежи. Но несомненно надо с большим усердием добиваться того, чтобы быть услышанными молодежью, чтобы убедить их. Наше будущее связано с молодежью: совершенно ясно, что мы должны стараться всеми силами пробудить в молодом поколении стремление приблизиться к Евангелию. Как подступиться к молодежи, на каком языке к ней обратиться? В этом состоит вся трудность.

В нашей Церкви есть молодежь всех возрастов: в Таллинне, Тарту, Пярну, Вярске, Кихну, Ряпина, Вьру, Обинитса, если назвать лишь некоторые, но этот перечень можно продолжить. На рождественских елках в прошлом году в Таллинне, Кихну, Пярну и Муху побывало свыше 250 детей младше 12 лет. У нас есть также центр отдыха в Карула, где есть много возможностей полезно провести время.

Так что молодежь у нас самых разных возрастов. Стоит только взглянуть на количество крещений за последние десять лет. Эта цифра приближается к 2500.

Но в наших приходах не хватает желания и энтузиазма взяться за молодежные мероприятия. Почти нигде в Эстонии не ведется работа воскресных школ. Не выдвигаются никаких идей для привлечения молодежи, но даже и те немногие предложения, которые правление Союза Молодежи делает приходам, остаются без ответа. Но ведь хорошо известно, что если дети и молодежь освоятся в Церкви и будут себя там хорошо чувствовать, они превратятся в маленьких миссионеров собственных семей, что в свою очередь, может вызвать интерес к религии и у их родителей. Но сейчас не время раздавать советы и составлять планы действий.

Я могу внести некоторые простые и конкретные предложения. Всегда есть возможность проводить время от времени какое-либо привлекательное мероприятие, чтобы собрать наших детей и молодежь. Например, устроить при их активном содействии какой-нибудь праздник или конкурс рисунка, танца или песни, совместную поездку или выставку рукоделия. Я хотел бы здесь упомянуть одну очень удачную инициативу: Совершенная в Пярну на Рождество специальная Литургия для детей собралась в церкви около 150 детей от 4 до 12 лет вместе с их родителями. Конечно, это потребовало определенной подготовки, но и результат был налицо.

Очень серьезной проблемой, касающейся нас всех, стало религиозное образование как в приходах, так и в общеобразовательных школах. В

настоящий момент в Министерстве образования разрабатывается культурно-религиоведческая платформа, по поводу которой я выразил свои сомнения в письме адресованном в январе 2005 года министру образования. В настоящий момент я могу вам сказать только то, что на 30 сентября запланирована встреча с председателем комиссии, занимающейся под эгидой министерства образования разработкой учебной программы религиозного образования Пилле Валк. Я сообщу вам официально свою точку зрения, если в этом возникнет необходимость и прошу вас в случае необходимости оказать поддержку и быть посредниками в общении с нашими родителями, особенно в тех регионах, где численность православных самая высокая и определяющая. Я также напоминаю вам, что если в общеобразовательной школе есть 15 или более детей одной возрастной группы, которые желали бы иметь конфессиональное религиозное образование, то школа обязана предоставить им такую возможность. Настойчиво прошу вас не упускать эту возможность, если только она представится.

Но, как я уже отметил, деятельность воскресных школ в наших приходах находится в плачевном состоянии. Создается впечатление, что эта проблема для нас второстепенна. Я напоминаю, что вы несете прямую ответственность за эту столь существенную для нашего будущего область. И не говорите мне, что к этой области не проявляется в достаточной степени интереса. Ничто не препятствует нам устраивать учебные лагеря и курсы для преподавателей религиозного образования или руководителей молодежи. Найдите лишь подходящих людей.

Приводите больше молодежи в наш лагерь в Карула. И здесь никто не запрещает нам обучать руководителей лагерей, чтобы в будущем собирать в лагерях еще больше детей и молодежи и устраивать им приятный и духовно полезный досуг.

Создайте в своих больших приходах небольшие, состоящие из 4 или 5 школьников или студентов команды, которые станут сотрудничать с местным священником, устраивая различные мероприятия совместно с Союзом Молодежи. Ничто не препятствует созданию таких небольших рабочих групп, если мы действительно этого хотим.

Нет ничего невозможного при наличии доброй воли и серьезного желания вырваться из наших склеротических и устаревших рамок, которые не дают молодежи приблизиться к нам и подрывают ее доверие. Необходимо осознать, что дети и молодежь, как и взрослые XXI века, нуждаются в уважении и духовном руководстве. Осознаем ли мы, что именно этого они ждут от нас и что мы разочаровываем их каждый раз, не оправдывая их ожиданий?

Я скажу вам прямо: наша молодежь скучает в этой атмосфере хронического однообразия, безрадостности и отсутствия оптимизма, которое парит в наших приходах. И поэтому они начинают искать в других, часто не в самых лучших местах, то, что мы отказываемся им дать.

Итак, когда вы вернетесь с этого собора, убежденные в том, что и у вас дома можно что-нибудь предпринять в этом направлении, что необходимо что-то предпринять, тем самым вы вместе со своим священником уже сделали первый шаг. И это станет большим облегчением и для меня.

D. РЕЛИГИОЗНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Что сделать для того, чтобы привлечь внимание к духовному состоянию Европы и религиозной судьбе нашего континента? Движемся ли мы к все усугубляющейся дехристианизации? Или же существует в наши дни возможность новой христианизации?

Здесь есть еще одна проблема: всевозможные секты. Мы имеем дело с пугающим явлением, играющим на человеческих чувствах и создающим религиозные формы нового типа; явление это тем более пугающе, что используются не самые честные средства и аргументы.

Чтобы противостоять этому, мы не можем довольствоваться какими-то приблизительными, туманными знаниями. Мы должны подготовить знающих людей, таких, которые являются прежде всего настоящими свидетелями Христа, людей, способных истинно и ясно передать евангельскую весть и нести в наши приходы православную духовность, духовные богатства литургической и богослужебной жизни, как этому учили нас и продолжают учить Отцы Церкви.

Принять этот вызов – значит пережить обновление в своей собственной духовной жизни, а также получить хорошее богословское образование. Именно по этой причине для нас имеет такое важное значение наша семинария.

Семинария работает уже третий год. На сегодняшний день в ней числится 37 студентов, 1/3 из которых усердно посещает все лекции.

Академический учебный год 2004-2005 длился с октября по июнь с частотностью 2 учебных дня в месяц. К учебной деятельности были привлечены 5 местных преподавателей и 2 приглашенных лектора (из США и Финляндии). В ноябре 2004 года мы подписали договор о сотрудничестве с Тартуской Теологической академией. И если все пойдет по плану, то начиная с сентября мы можем взять на себя некоторые курсы лекций на теологическом факультете Тартуского университета.

На настоящий момент трое представителей нашей Церкви пишут докторские диссертации за границей (отец Мелетий Улм и диакон Тихон Таммес в Салониках и Мария Куусмик в Париже) и двое в Тартуском университете (Андрей Сычов и Тоомас Отт Ояперв), в то же время заканчивают свое богословское образование в Салониках Кристо Партс и Антон Кунд. Мы возлагаем на них большие надежды.

Идут переговоры с Министерством образования Греции, чтобы пригласить в Эстонию очень известного и выдающегося профессора, архимандрита отца Григория Папатома, который прибудет в Эстонию, чтобы помочь довести уровень нашей семинарии до уровня других подобных богословских учебных заведений. Он будет делить свое время между Тарту и Таллинном.

Я думаю, что этой информации достаточно, чтобы убедить вас, что мы хотим сделать все возможное, чтобы наша Церковь достигла того богословского уровня, которого она достойна. И я не сомневаюсь, что вы поддержите нас в наших стараниях и вселите в нас бодрость продолжать работу в этом направлении.

E. СОЦИАЛЬНАЯ РАБОТА

Мы должны соединить литургию со служением ближнему. Это наша обязанность – ведь если мы стремимся к совершенству нашей литургии, она должна иметь продолжение в наших делах милосердия.

Каждая Литургия, которую мы служим, призывает нас не забывать о своих страждущих братьях, кто бы они ни были и где бы ни находились. Конечно, все что мы можем сделать, это лишь капля в море. Но это не имеет значения: все то, чем одаривает нас Бог, должно нашим посредничеством оказаться вне церковных стен.

Мне хорошо известно, что мы еще не способны серьезно сразиться с проблемой бедности. Возможно, мы думаем: того, что мы способны дать, хватит ненадолго. Но не подавляем ли мы тем самым в себе чувство справедливости, не наносим ли вред человеческой милости и заботливости, которая всегда есть лишь отражение божественной милости и заботливости?

Необходимо взвесить наши возможности и найти способ быть щедрыми, пробудить в нашем сознании чувство сопричастности вместо того, чтобы оставаться в стороне.

Поэтому я предложил в декабре прошлого года идею создания (при содействии всех вас) продовольственного банка, который круглогодично помогал

бы наименее обеспеченным людям, учитывая их действительные и, по возможности, точно определенные потребности.

Через некоторое время отец Ардалион расскажет об этом поподробнее. Но видя, какие ободряющие успехи уже достигнуты с вашей помощью и, учитывая наше положительное финансовое состояние, наше церковное правление уже приняло следующие решения:

- Мы установим в каждом приходе, начиная с самых больших, ящики для пожертвований, которые будут опустошаться каждые три месяца, а пожертвованные средства будут переведены на специальный банковский счет, чтобы оказывать помощь людям, находящимся в самой критической ситуации. У приходских священников будут регулярно спрашивать их мнения о целесообразности использования добровольных пожертвований.
- Счет, который до сих пор носил название «продовольственного банка» впредь будет называться «источником помощи», давая тем самым возможность финансово поддерживать по мере возможности не только голодающих, но и мероприятия, связанные с борьбой против иных проявлений бедности.

Здесь я хотел бы обязательно отметить, какое великодушное свидетельство о нашей церкви своей постоянностью и активной деятельностью дали отец Афрат в тартуской тюрьме и Андрей Сычов на капелланской службе в войсках обороны Эстонии.

Я убежден, что мы должны сделать делом сердца не только инициативу в области гуманитарной деятельности, какой бы скромной она ни казалась, но и делать все для постоянной ее поддержки и, в случае увеличения наших возможностей, заниматься постепенным развитием этой деятельности.

Не будем же никогда забывать, что в дни, когда наша Церковь терпела лишения, наши братья из Финской Церкви поспешили оказать нам поддержку. Даром получили и теперь наш черед давать, даром.

Мои родные, Моя сегодняшняя речь несомненно удивила многих здесь присутствующих, но я осмелился так говорить, потому что знаю, что сегодня наконец я смогу обратиться к духовенству и представителям приходов, духовно выросших и окрепших во всех испытаниях и чувствующих ответственность за свою церковь и ее будущее.

Активизируем духовную жизнь наших приходов, активизируем духовную жизнь наших семей, активизируем духовную жизнь общества, сделаем более эффективной работу с молодежью, все это требует большой смелости, мудрости, возьмем же за это без фанатизма, но в истинной преданности. Я более не боюсь за наше будущее, потому что вижу, что Дух Святой втайне созидательно работает в каждом из вас. Вы сами должны убедить себя, чтобы стать способными жить в нашей вере и укреплять ее во всем нашем обществе.

Дорогие братья во Христе, священники и диаконы, Глубокоуважаемые и близкие моему сердцу представители приходов,

Я убежден, что вы находитесь на уровне зрелости, позволяющем делать лучшее для нашей все еще испытываемой Церкви и что вы с терпением, пониманием и смирением ответите на ожидания своего Митрополита, даже если он иногда будет ставить планку слишком высоко. Я очень рад, и поздравляю вас по этому поводу от всего сердца и говорю вам от всей души: огромное спасибо!

Возвращайтесь же домой с сердцем, преисполненным радости и надежды. Я отечески благословляю вас всех в Иисусе Христе Спасителе нашем.

В Таллинне, 16 июня 2005

Pühade säilmete tähendus Õigeusu Kirikus

„Me austame pühi säilmeid, sest nii nagu jumalikkus ei lahkunud Issanda ihust nende kolme päeva jooksul mil Ta hauas oli, samal kombel ei ole ka pühad säilmed kaotanud midagi oma pühitsevast väest”. (Püha Gregorius Palamas).

Tänavu 30. mail osalesid mõned meie hulgast* meie pühade uutmärtrite Nikolai ja Mihhaili säilmete ümberpaigutamise talitusel Tartu Jumalaema Uinumise kirikus. Sellise talituse läbiviimine osutus mõõdapääsmatuks, kuna kiriku remonttööde käigus tuli välja vahetada põrand, mille all märtrid puhkasid. Seega avati nende pühad hauad. Nad olid puhanud Tartu kiriku põranda all 1919. aastast alates, ent ometi imeliselt säilinud. Ja kui märtrite ihud olid pestud ja riietatud uutesse liturgilistesse rõivastesse nagu sellisel puhul tavaks, asetati meie austusväärsed pühakud uutesse sarkadesse ning pandi usklikele kummardamiseks välja järgmise päeva hommikul märtrite austamiseks peetud jumalikul liturgial.

Sel õnnistatud hetkel anti meile väga selgelt tunda nende isiklikku pühitsetud kohalolekut meie keskel!

Seega on igati loomulik, et kutsun teid üheskoos mõtisklema pühade säilmete salajase tähenduse üle, mida tänapäeva inimestel on nii raske mõista.

On hästi teada, et ülestõusnud Jeesuse kõige esimesteks Teda oma ihusilmaga näinud tunnistajateks olid apostlid. Püha Vaimu tulek Nelipühil andis neile nii lõpliku selguse nende missiooni olemusest kui jõu selle täideviimiseks. Nõnda läksid nad kõikjale, kuhu

NELI MÕTISKLUST PÜHA BASILIUS SUURELT

Esimene mõtisklus.

KURJUS EI OLE JUMALAST

„Kes võiks öelda, et kurjus on Jumalast ilma, et tema usk oleks puudulik? See, kes on hea, ei saa ju sünnitada endale vastupidist! Tõepoolest: elu ei too ilmale surma ega ole pimedus valguse allikaks nagu ka haigus ei anna tervist...

...Iga asi saab alguse mitte oma vastandist, vaid omasarnasest. Aga kui kuri ei ole igavene ega tule Jumalalt, kust siis on pärit tema loomus? Sest kurjus on olemas ja me kogeme teda oma elus. Mida vastata?

Seda, et kuri ei ole elusolend ega ole tal ka hinge, vaid see on meie hinge seisund, mis vastupidine vooruslikkusele. Ta on meie kergemeelse heast lahtiuitlemise tagajärg.

Ärgem siis otsigem kurjuse põhjust väljastpoolt meid endid. Ärgem kujutagem ette mingit algelist loomust, mis on väärustunud. Igaüks meist peab meis peituva kurjuse algatajas ära tundma iseenast.

Mõned meile juhtuvatest õnnetustest on loomulikud nagu näiteks vanadus või haigused. Teised – ettearvamatud - on tingitud juhusest. Osa toovad meile kurbust, osa rõõmu.

Nii võib kaevu tarvis auku kaevates leida varanduse või jalutama minnes kohata marutõbist koera.

Mõned sündmused sõltuvad meist endast: nagu oma kirgedest võitu saamine või omalõbujanu mitteohjamine. Nii ka oma viha vaoshoidmine või solvaja vastu käe tõstmine; tõeäärmimine või valetamine; sec, kas oleme tasased ja vaoshoitud - või kõrgid ja hooplejad.

Kui oled isecnda peremees, siis ära otsi kurja põhjusi väljastpoolt iseenast. Tunnista, et tõelise kurjuse põhjuseks on sinu enese nõrkused millele sa vabal tahtel järele annad. Kui halb oleks tahtmatu ega sõltuks meist, siis ei hirmutaks seadused süüdlasi ja kohtud ei määraks selliseid karistusi pahategijatele! Pole tarvidust kurjuse kohta rohkem öelda”.

Hexaameron 2,4-5.

Teine mõtisklus.

TÄIUSLIKKUSE ASTMED

Püha Basiliuse jaoks ei ole pühadus asi, mille poole saaks püüelda või mis sõltuks meie tahtest. Tuleb alandlikult ja kannatlikult aste-astmelt ronida üles mööda vennaliku armastuse redelit. See on kõige

võimalik, kuulutamaks Kristuse täielikku võitu põrgu ja surma üle. Kes võtab vastu selle, kelle mina saadan, see võtab vastu minu, aga kes võtab vastu minu, see võtab vastu tema, kes on minu saanud. (Jh. 13.20). Nõnda nagu Isa on läkitanud minu, nõnda saadan ka mina teid. (Jh. 20,21) Ja vaata, mina olen iga päev teie juures ajastu lõpuni. (Mt. 28, 20).

Nad mitte ainult ei kuulutanud jumaliku elu ja Püha Vaimu eluandva puhangu vastupandamatut sissetungi kogu maailma - milles seisneski nende tõeline missioon. Nad andsid seda edasi ka teistele, olles eestseisjaks Euharistia pühitsemisel, ja seades nende asutatud kogudustes kogudustes ametisse need, keda peagi hakati nimetama piiskoppideks. Ning piiskopid omakorda kuulutasid sedasama apostellikku kuulutust ja andsid tunnistust Euharistia tegelikkusest.

Ometigi ärgem unustagem, et Kirik tervikuna on apostellik, sest Kirik tervikuna kummardab, kuulutab ja kingib kõigile inimestele Issanda ülestõusmist. Seepärast on põlvest põlve piiskoppide apostelliku järjepidevuse kõrval ja tänu sellele esile kerkinud vaimulikke inimesi, kes näevad ülestõusnud Kristust, on teadlikult täidetud Tema kohalolekust ja võivad seega oma eluga sellest tunnistust anda. Kirik nimetab neid apostellikeks inimesteks.

Esimesed ja suurimad apostellikest inimestest on märtrid.

Varakristlikus Kirikus oli martüürium mitte ainult esimene pühaduse vorm, vaid ka kõige kõrgem müstiline kogemus; kogemus, mis oli omane ainult kristlastele. Meenutagem kasvõi esimärter püha Stefanust, kes nägi taevast avatuna ja Jumala kirkust ning Jeesust seismas Jumala paremal käel (Ap.teod 7.55-56).

Pühad Nikolai ja Mihhail, kes surid Tartus märtrisurma koos piiskop Platoniga, olid nagu apostlidki pandud

„kindlam” tõus Jumala poole.

„Et saavutada head, tuleb alustuseks eraldada end kurjast. „Pöördu kurjast ja tee head” (Ps. 37.27) - nii juhatab laulukirjutaja meid arukuses ja tarkuses pühaduse poole. Ta näitab, et kurjast eemaldumine on hea algus. Kas ta siis pakub sulle kohe täiuslikkuse saavutamist, et kurnaksid oma jõu seda otsides? Ei. Ta eelistab harjutada sind vähehaaval **tegema seda, mis on kõige kergem**. Nii saad sa pärast paremini vastu astuda sellele, mis ees ootab! Oma usu teostamine sarnaneb redelile, sellisele, nagu Jaakob kunagi nägi. Selle redeli alumine ots oli maa peal, aga ülemine ots ulatus taevasse (1Ms. 28,12). Samal kombel peavad need, kes täiuslikkuse teel on alles alguses, asetama oma jalad esmalt alumistele astmetele. Seejärel tõusevad nad aste-astmelt kuni jõuavad **pisitasa kõrgemale tõustes** kõige ülemise pulgani - inimloomuse jaoks võimalikku tippu. Nii, nagu kõige alumine aste juba aitab meid maast natuke kõrgemale, juhtub ka meie eluga Jumalas.

Alustame oma edenemist hea poole hetkest, mil kaugeneme kasvõi pisut halvast. Kahtlemata on kõige lihtsam üldse mitte midagi teha, olles rahul ettekirjutustega: „Sa ei tohi tappa! Sa ei tohi abielu rikkuda! Sa ei tohi varastada! (2.Ms.20,15). Selleks, et neid korraldusi täita pole vaja tegutseda ega liikuda. Aga me peame tegutsema ja selleks “armasta oma ligimest nagu iseenast!” (Mt.19,19) ja “müü oma varandus ja anna vaestele!” (Mt.19,21) ja “kes sind sunnib kaasas käima ühe penikoorma, sellega mine kaks” (Mt.5,41). Need teod sobivad võitlejale ja nende sooritamiseks on vaja julget hinge! Imetle siis selle tarkust, kes meid sel kombel juhatab pühadusele mööda kõige lihtsamaid ja tavalisimaid teid”.

Jultus 1 psalmi kohta 4.

Kolmas mõtisklus.

TUNNE ISEENNAST

„Vaata isecndaga ette”(*). See tähendab, ole ettevaatlik mitte sellega, mis on sinu oma; mitte sellega, mis sind ümbritseb, vaid ainult isecndaga! Üks on see, mis me oleme. Teine see, mis meile kuulub ja kolmas see, mis meid ümbritseb.

Me oleme hing ja vaim, sest oleme loodud oma Issanda näo järgi. Meile kuuluvad meie keha ja meeled, mis sellesse on koondatud. Meid ümbritsevad raha, tööasjad ja muud eluhüved. Mida ütleb pühakiri? Ära pööra tähelepanu ihule ja ära ürita kokku ahmida sellele kasulikke asju: tervist, ilu, naudinguid ja pikka iga! Ära

kõige viimasele kohale nagu surmamõistetud (1Kor. 4.9). Sel kombel said nad oma alandliku usalduse läbi Jumala vastu surmapiinades kannatud ja surma ära võitnud Kristuse sarnaseks. Nad said tõeliselt “üheks Ihuks” Ülestõusnud Kristusega.

Õigeusu Kiriku liturgilistes raamatutes ja suurte vaimulike isade kirjutistes on märtrite kohta öeldud, et kannatades koos Kristusega joobusid nad verest, mis voolas ristil välja Tema küljehaavast ja lasid enesel tuhaks põleda Püha Vaimu leegitsevas tules. Ja Nikolaus Kabasilas, kommenteerides märtrikannatuste sakramentaalset iseloomu ütleb, et miski pole otsesemalt seotud Euharistiaga kui märtrite säilmed. “Seepärast”, kirjutab ta “ müürib piiskop need pühad säilmed kiriku pühitsemise ajal ise altarisse.”

Seega ütleb püha Gregorios Palamas õigusega, et märtrite pühad säilmed ei kaota midagi oma pühitsevast jõust, sest kui märtrite hinged on taevase liturgia altari ees (Ilm. 7 ja 8), siis nende ihud säilitavad sama täielikult armu, mis tuleneb nende ülimalt lähedast suhtest Kristusega (Gal. 3.27) ja sellest, et nende vaim, hing ja ihu on tervikuna hoitud laitmatuna kuni nende surmani (1Tes 5.23).

Kuulakem, mida ütleb meile selle kohta püha Siimeon Uusteoloog: “Hing, mis on tunnistatud Jumala Armust osasaamist väärt olema, sest ta on olnud pühitsetud, pühitseb ilmtingimata ka kogu ihu, sest hing hoiab tervikuna koos kõiki selle ihu liikmeid. Sel põhjusel Püha Vaimu arm, tehes enda omaks hinge, teeb enese omaks ka ihu.” See kehtib nii märtri eluajal kui ka pärast tema surma ja vaatamata sellele, et hing ja ihu on lahutatud kuni Issanda teise tulemiseni. Seepärast jätkavad märtrite pühad säilmed inimeste tervendamist ilmutades sel moel läbi imetegude inimestele Jumala energiat.

Vaatamata kõikvõimalikele arutlustele, skeptitsismile

imetle enam rikkust, au ja võimu!

Ära pea oluliseks ja täiuslikuks kõike seda, mis täidab sinu ainelist eluolu, et sa seda püüeldes ei jätaks unarusse oma peamist elu. Jah, ole tähelepanelik iseenese - see tähendab - oma hinge suhtes! Ehi teda, hoolitse tema eest! Tõuka innuka vaimuga endast ära kõik kurja sünnitatud rüvedus. Et saaksid puhtaks kõigest oma pahede alatusest! Et sinu hinge chiks ja valgustaks vooruste arm.

Tunne isecnnast! Tea, kes sa oled! Tee kõik, et oma loomust tundma õppida. Sest tõesti, su ihu on surelik, aga hing surematu.

Nii elame kahte elu: kõik, mis meis on lihalik, möödub kiiresti! Ülejäänu on omane meie hingele ja sel pole lõppu. Ole siis endaga ettevaatlik! Ära seo ennast kaduvaga nagu oleks see igavene! Ära põlga ära seda, mis on igavene, nagu oleks see midagi muutuvat. Tea, et ihu on kaduv! Kanna hoolt oma surematu hinge eest!

Jultus 3.3.

(*).Võrdlemisi kaudne tõlge kirjakohast „Hoia, et su südames ei oleks nurjatut mõtet” (5.Ms.15,9).

Neljas mõtisklus.

Ja ta võttis leiva, tänas ja murdis ja andis neile (oma apostlitele), öeldes: “See on minu ihu, mis teie eest antakse... Selsamal kombel võttis ta ka karika pärast õhtusöömaega ja ütles: “See karikas on uus leping minu veres, mis teie eest valatakse. (Lk. 22, 19-20)

Mis muud kasu ongi neist sõnadest kui seesinane: süües ja juues meenutame alati Seda, kes meie eest on surnud ja üles tõusnud. Sel kombel me õpime pidama Jumala ja tema Kristuse palge ees õpetust, mille oleme saanud Apostilt, kes ütles: *Kristuse armastus sunnib meid, kes me otsustame nõnda: kui üks on surnud kõikide eest, siis on kõik surnud; ja ta on surnud kõikide eest, et elavad ei elaks enam enestele, vaid temale, kes on nende eest surnud ja üles äratatud.* (2 Kr 5,14-15).

Tõepoolest, on selge, et kui keegi sööb ja joob, et meenutada ja mitte unustada seda, kes on meie eest surnud ja üles äratatud - Jeesust Kristust, meie Issandat - ei saa ta sellest mingit tulu, kui ta ise ei tee teoks seda, mida see meenutus tähendab: kuulekust kuni surmani. Mida muidu tähendaks see Apostli juhtnõör, milles seisneb ka meie ristimise tunnistus: *“Kristuse armastus sunnib meid, kes me otsustame nõnda: kui üks on surnud kõikide eest, siis on kõik surnud; ja ta*

ja isegi ironiale on siiski nii, et pühad säilmed juhatavad meid alati tagasi usu ja lootuse juurde. See on kõige olulisem ning ennekõike just seda peab Õigeusu Kirik silmas iga kord, kui ta neid austab: usku ülestõusnud Kristusesse. Temasse, kes meid surnuist äratab ja lootust, et jõuab kätte Jumalariiki, kus kübetki tõelisest elust ei lähe kaotsi.

Need pühad säilmed, mis nüüdsest on austamiseks välja pandud Tartu Jumalaema Uinumise kirikus, tuletavad meile rohkem kui miski muu meelde, et meie pühad uutmärtrid Nikolai ja Mihhail on meie kaitsjad, kes lakkamatult kostavad meie eest.

Kuidas saakski lõpetada teisti kui paludes neil palvetada meie eest, paludes neil tõmmata meid kaasa kõikide pühakute suurde osadusse - sellesse võimsasse elujõkke, mis kiirgab Kristuse Valgust. Tema valgust, kes “üksi on püha.”

+ Stefanus, Tallinna ja kogu Ecsti metropoliit.

** Lisaks metropoliit Stefanusele osalesid säilmete ümbermatmisel veel järgmised vaimulikkonna esindajad: Uue-Valamo kloostri igumeen arhimandriit Sergei, ülempreestrid Rafael Hinrikus, Ardalion ja Johannes Keskküla ning Gennadi Kružkov, preestrid Afrat Laas, Rostislav Kožakeviš ja ülemdiakon Justinus Kivilo.*

Pühade Nikolai ja Mihhaili säilmete avamise õhtuteenistus Tartu Unsepenki kirikus 2005.a

on surnud kõikide eest, et elavad ei elaks enam enestele, vaid temale, kes on nende eest surnud ja üles äratatud.” (2 Kr 5, 14-15).

Kui me ei kohanda ennast selle õpetusega, siis ei saa me vähimatki kasu armuluaaosadusest. Muide, seda kinnitab meile Issanda lause: “Lihast ei ole mingit kasu” (Jh 6,63).

Sel puhul tõmbame endale apostli hukkamõistu, kes ütleb: *“Niisüis, kes üal seda leiba sööb või Issanda karikast joob väärilt viisl, on süüdi Issanda ihu ja vere vastu.”* (1Kr 11,27).

Seepärast toob see kaasa kohutava hukkamõistu selle jaoks, kes vääriltul on osaduses sellega, kes on püha. Süüdi on seegi, kes rüveda ihu ja südamega võtab vastu Kristuse Ihu ja Verd. Enamgi veel - see, kes laisalt ja enese jaoks kasutult sööb ja joob, ei pea Jeesuse Kristuse, meie Issanda mälestust, kes meie eest on surnud ja üles tõusnud, nagu võib lugeda: *“Kristuse armastus sunnib meid, kes me otsustame nõnda: kui üks on surnud kõikide eest, siis on kõik surnud”* (2 Kr 5, 14)...

...Samuti peame oleme ettevaatlikud hukkamõistuga, mis tabab seda, kes sööb ja joob vääriltul. Kas see, kes pahandab oma venda toidu pärast (vt. Rm. 14,15), ei kaldu mitte kõrvale armastusest? Ja ilma armastuseta pole ei suurtest karismadest ega ühestki õiglusetost vähimatki kasu! (1 Kr 13, 1-3).

Mida öelda selle kohta, kes ei karda laisalt ja enese jaoks kasutult süüa ja juua meie Issanda Jeesuse Kristuse Ihu ja Verd?

Kas ei kurvasta Püha Vaimu seesinane, kes sööb ja joob laskmata ennast haarata armastusel ja mõtlemata, et me ei ela enestele, vaid Kristusele, meie Issandale, kes meie eest surnud ja üles äratatud?

Võtta vastu Kristuse Ihu ja Verd selle “ mälestuseks,” et Ta on meie eest surnud ja üles tõusnud, nõuab meilt, et oleksime puhtad ihu ja vaimu igast roojusest. Surras patule, maailmale ja iseenestele, peame tõhusalt meenutama Selle mälestust, kes meie eest on surnud ja üles äratatud! Elagem Jumalale meie Issandas Jeeuses Kristuses!

Basilius Suur, “Ristimisest, raamat 1,3 ja 2.”

tõlkinud Tiina Niitvägi toimetanud isa Mattias Palli

Kirikukeskuses peeti pühapäevakooli seminari

Teel Jumala juurde vajame kõik vanusest hoolimata õpetust ja juhatust. Võimalusi kogunud pedagoogidega mõtteid vahetada pole meil just palju. Seda rõõmustavam oli kohtuda prantsuse usuõpetajatega, kes palju aastaid on juhendanud sealsiid pühapäevakooli. Kohtumine ise leidis aset 3.septembril kirikukeskuse uues saalis.

Kohale olid tulnud Tallinna Siimeoni ja Hanna, Tallinna Issandamuutmise, Tartu Pühade Aleksandrite, Kuressaare, Võru, Pärnu ja Haapsalu koguduste esindajad, kellest mitmed omavad kogemusi pühapäevakooli töös. Koolitajateks aga 4 õpetajat Pariisist.

Järgnevalt lühidalt kohtumise käigus kõlanud mõtteid:

*õpetamise juures on tähtsaim õpetaja isiklik suhe iga lapsega.

*õpetuse edasiandmiseks tuleks kasutada kõige erinevamaid teid – vestlus, joonistamine, mäng, praktiline tegevus(kiriku kaunistamine, kirikuleibade küpsetamine, laulmine, lugemisvõimalus jumalateenistusel, näidendid suurtel pühadel).

*alustada ei tuleks mitte Vana Testamendiga, vaid pigem Jeesuse eluga. Rääkides Jeesusest saame seda siduda loomislooga seletades, et see on sama Jumal, kes lõi maailma, sõimes sündis ja ristil suri. Kristuse sündimise ikooniga saame sisustada terve tunni. Saab selgitada, et pärast Ülestõusmispuha ja Taevaminemist antakse inimestele Jumala Püha Vaim, kelle mõjutusel luuakse eeldused ka meis peituva vaimu ärkamiseks. Siis jääb inimese kaduv mina tahaplaanile, esikohale astub ärkanud

Pildil: Sophie Loosky, Daniel ja Vsevolod Goussef, Olga Victoroff

jumalik pool – vaim, mis enne ärkamist meis oli külmas, näljas ja pimeduses.

*õpetus ei tohi olla teoreetiline, vaid seotud praktilise tegevusega kirikus, looduses, kodus.

*väga oluline on kaasata lapsi jumalateenistusele. Me ei suuda sõnadega edasi anda Ülestõusmise rõõmu, kui laps ei ole osa saanud kannatusnädala ja Ülestõusmise teenistuste ilust. Üldse on eesmärk äratada lapses armastus ilu vastu.

*valmistudes tunnitsime väga põhjalikult tutvuma vastavate lõikudega evangeeliumist ja vastava päeva laulutekstidega(tropar, kondak, stihhiirad).

*õpetaja pea peaks olema külm, süda kuum ja kaks jalga kindlalt maas.

Vestluse käigus koorus välja tõdemus, et oleme enam-vähem sarnaste probleemide cēs – Prantsusmaa kannab oma kommunistliku mineviku ja meie oma stalinistliku mineviku

tagajärgi. Prantsusmaal, nagu meilgi ei tohtinud vaimulik olla samal ajal õpetaja. Kurv tõsiasi, et ka sealmail on inimesed kirikust võõrdunud ja selleks, et neid tagasi tuua tuleb teha tohutut järjekindlat tööd. Tööd, mille tegemiseks tuleb kuulata oma südame vaikset juhatust, tcha seda pehmelt, juhatavalt, julgustavalt, et mitte inimesi eemale peletada.

Seega ei ole ka meil muud võimalust, kui raashaaval, kannatlikult kokku kanda seda vaimulikku tarkust ja seda targalt jagades Kristuse Kirikut chitada. Ja kui viljad jäävadki näiliselt kasinaks, olgem ometi rõõmsad, sest Kristus on meiega kuni selle maailmaajastu otsani.

Preester Jüri Ilves

Noorte Liidu Üldkoosolek

Aeg: 8. oktoobril, laupäeval, kell 11.00
Koht: Püha Platoni Kirikukeskus
Tallinn Wismari 32

Eesti noored kristlased korraldasid ühise palverännaku.

Eesti Kristlik Noortenõukogu korraldas 5. - 7. augustini oikumeenilise noorte palverännaku Rõugest Vastseliina, mis kandis nime "Rännak Palves."

Kolme päeva jooksul läbis pea 45 noort eri kirikuist 50kilomeetripikkuse palverännaku. Praktiliselt kõigi osalejate jaoks oli see uudne ja innustust andev kogemus. Rännakul oli igapähe jaoks midagi, kuulata sai loenguid, teha endale ise palvekee ning seda palvetamisel kasutada, osaleda palvustel, olla koos rõõmsa noorteseltskonnaga ning ka nautida Lõuna-Eesti kaunist loodust. Peatuskohtades toimusid palvused. Kus küünlavalgel, kus kõlava oreli saatel, kus kitarrihelidest kantuna. Vahetult enne lõppu saime osa Kristuse kannatuste palvusteekest. Loodan, et selle palverännakuga on alanud kaunis traditsioon!

Margus Kivi

MINU PALVERÄNNAK TAIZÉ'SSE

August 2005 Taizé's

„Jeesus Kristus, Evangeeliumis sa õpetasid meid andestama neile, kes on meid haavanud. Sinu andestusest saab ime meie elus.“

/Vend Roger *12.mai 1915, +16.august 2005/

Sõit Taizésse algas ühel vihmasel augustikuu hommikul. Ronisime oma suurte kohvritega Kaarli kiriku juurde, kus toimus kogunemine. Hinges näris kahtlus, leidsin end mõtlemas: „no pidin ma ikka ...“. Segadus. Nii palju noori igal pool. Istusin bussi ja varsti sõit algaski. Läbisime Rootsi, Taani ja Saksamaa ning jõudsimme Prantsusmaale neljandal sõidupäeval.

Taizésse saabusime koos kümnete teiste bussidega Saksamaalt ja Belgiast, kuid samapalju busse lahkus ka Portugali ja Hispaaniasse, mistõttu segadus oli väga suur. Aga need olid tavalised pühapäevad Taizés - rõõmsad ja samas ka kurvad, mida ka mina hiljem mõistsin. Pärast maabumist kogunes meie rühm vastuvõtutelki, kus jagati kätte päevakava, Taizé kaart ja informatsioon järgneva nädala kohta. Öhtu hakatuseks püstitasin ise oma telgi sadade teiste telkide kõrval. Esimene öö üksinda telgis mõõdus jaheduses ja kõheduses. Järgmise päeval sain endale kaaslase Anni. Taizést oli saanud minu teine kodu.

Esimene palvus Taizé kirikus oli õhtupalvus. Sisenesin kirikusse, võtsin lauluraamatu ja istusin maha. Varsti nägin kuidas kiriku keskele hakkasid saabuma Taizé vennad (Taizé vennaskond on andnud eluagse töötuse järgida Kristust igapäevases elus ja tsölibaadis ning

Taizé põld

lihtsuses). Nad istusid maha ja äkki nägin, kuidas üks väike valges rüüs väga vana vend kõndis saali. Kuna tal endal oli raske kõndida, aitasid teda kaks nooremat venda. See haldjas oli vend Roger. Kogu kirik täitus millegi erilise ja kõlama hakkasid laulud. Mõnda laulu saatid ka kitarr või pisike orel. Nüüd laulsin ka mina. Vahepeal kuulasin, kuidas kogu kirik laulab ja palvetab. Ja juba oligi kõik lõppenud. Nägin kuidas vend Roger lahkus koos väikeste lastega. Palvus lõppes ja mina jäin südames ootama hommikupalvust. Tahtsin sinna tagasi.

Esmaspäeval peale hommikupalvust ja hommikusööki algasid piiblitunnid. Mina läksin 15-16. aastaste gruppi. Päeva arutlusteema juhatas väga värvikalt sisse üks vendadest, vend George. Ta rääkis, et meid valmistatakse ette koju minekuks. Me naaseme koju teistsugustena kui me siia tulime. Kogu nädala teemaks oli vend Roger'

kiri „Oma rahu jätan ma teile“. Pärast jagunesime väikestesse rahvusvahelistesse gruppidesse. Mina kuulusin kahe sakslanna, kolme lõbusa portugallase ja kahe värvika rumeenlasega ühte gruppi. Arutasime antud teemasid. Ükskord rääkisime reetmisest ja andestamisest. Teinekord armastusest ja sõpradest. Tunnid lõpetasime toredate mängudega.

Teisipäevaks olin täiesti sisse elanud. Käisin palvustel, piiblitundides, söömas ja jalutamas - kõik oli väga tore. Kuid tol õhtuteenistusel nägin mina ja kõik kirikus olnud vend Roger'd viimast korda. Kõik juhtus liiga kiiresti...

Vägivald saame vastata ainult rahuga.
Vend Roger Taizés

Vend Roger' soov oli, et me jätkaksime palvetamist, mis ka ei juhtuks. Palved jätkusid sama ilusasti, jätkusid ka piiblitunnid. Me läksime oma teemaga, „Oma rahu jätan ma teile“, edasi. Varsti oli ka juba hispaanlaste ja itaallaste naerupurskeid kuulda. Kõik läks tõesti edasi...

Mõnel suveõhtul Taizes, tähistava all, me kuuleme noori inimesi oma avatud akendest. Me oleme pidevalt imestunud, et neid on siin nii palju. Nad otsivad; nad palvetavad. Ja me ütleme endile: „Nende püüdlus rahu ja usalduse poole on nagu need tähed, valguse punktid, mis säravad öös.“

Vend Roger' kiri 2005

Kirjutas ja joonistas
Gudrun Heamägi (16)
Aitäh Sirjele